

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 45.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 498Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri postnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 15. novembra.

Včeraj je SLS na ustju svojega vodi-
telja izkopal iz groba šukljevo po-
litično elastiko! Stranka, ki o sebi trdi,
da je načelna kakor nobena druga, da
ima najbolj podrobno izdelan vsestran-
ski program, je v stiski svojega srca,
ob pogledu na ruševce se temelje ljud-
skega zaupanja in v strahu za svojo
bodočnost proglasila, da hoče za vsako
ceno v vlado ...

In ona more v vsako vlado, z najhuj-
šimi centralisti in najostrejšimi reak-
cionarji danes, s federalisti in komu-
nisti, če bi trebalo, jutri. Ona je priprav-
ljena sedaj s Pašičem, pa zopet z Uzu-
novičem, njej je dobrodošel Radič, ako
jo popelje k ministrskim stoliom, a bi z
isto vneto prijel Pribeževič za roko.
SLS je zvesta Davidoviču, dokler upa,
da bi ob njegovi strani mogla naprej,
a je seveda njegova nasprotnica, kadar
smatra, da to sosedstvo ni zanjo korist-
no. Ona je avtonomistična pri volitvah,
centralistična pri državnem krmlju, je
jugoslovenska, če to nese, in samoslo-
venska, kadar je to taktično priporo-
čljivo.

Doslej je manikalo avtoritativnega
potrdila te metode, sedaj je tudi ta ne-
dostatek odpravil: Dr. Korošec je v
lapidarnem stilu zagabil za jedro ter
slovesno proklamiral »politično elastič-
nost« za princip SLS. Če je bilo še kaj
potrebno, da se klerikalizem popolnoma
razgali, Koroševa beseda je to v polni
meri opravila.

Stari g. Šuklje bo morda vesel: Slo-
venci imamo zopet svoje elastičarje.
Najbrže pa bo tudi ta klasični oportunist
preteklih časov zmaljeval z glavjo. Kajti
kar se je moglo njemu in njegovim pri-
jateljem priznati kot olajševalno, pose-
bne prilike in razmere komaj probujajo-
čega, v najprimitivnejši politični od-
nosah napram tujim državi in živče-
ga naroda, to je za stranke in politike
danesne dobe in v narodni državi
najgorostnejša moralno — politična
dekadencija in priznanje izgubljene vere
v silo in uspeh lastnega programa in
dela.

Tragično pri tem je, da SLS kot tre-
nutna posebnost velike večine sloven-
skih mandatov identificira svojo politiko
s politiko celokupnega slovenskega
ljudstva ter nas Slovence na ta način
predstavlja kot najhrše politične speku-
lante, ki so vsakemu na prodaj. G. Ko-
rošec si morda utvarja, da je s proglasi-
tvijsko elastično politiko olajšal sebi in
svojem pot v vlado. Mi menimo, da je
dosegel nasprotno. In akoravno so mu
skrbno izbrani zaupniki polskali, ko je
položil program SLS na elastiko, narod,
ki hoče jasni smernici, bo do elastičarji
še hitreje obračunal, ker dobro razume,
da so voditelji SLS s prehodom v po-
litično elastike sebi samim izrekli neza-
upnico in obsodbo.

Ves dr. Korošec govori je v ostalem
eno samo priznanje krivde na nesrečah
in neuspehih, ki sta jih prizadejala on
in njegova stranka slovenskemu ljud-
stvu z usodno dobo avtonomistične po-
litike »suhil leta«. Nič ne de, da je dok-
tor Korošec skušal valiti odgovornost
s pleč SLS na njene nasprotnike v isti
sapi, ko je proglasil za SLS načelo: »Mi
in samo mi!« Da bo to storil, smo že v
naprej napovedali, kakor smo tudi pri-
čakovali na zboru zaupnikov SLS naj-
najtežje demagogije. Vprašanja: Ali
se hočete odreči slovenskemu jeziku,
svoji veri, pravice do »popolnih samo-
uprav v Sloveniji«, ki jih je stavil dok-
tor Korošec svojim zaupnikom, se čuje-
jo, kakor da bi bili Slovenci tudi v Ju-
goslaviji v opasnosti, da jih vse skupaj
deportirajo v italijanske kolonije. Naši
klerikalci bi pač zaslužili, da se jih
pošlje vsaj za kratek čas med neodre-
šene brate v Primorje, da bi se vsaj
tako nesramno ne norčevali iz belega
kruha, ki bi ga pri nas lahko vsi uživali,
ako bi ga ne kvarila brezvestnost in
nesposobnost klerikalnih in radičevskih
demagogov ter radikalnih korupcijo-
nistov.

Se nekaj je treba, da pribijemo. Dr.
Korošec je na zboru zaupnikov v Ce-
lju tudi trdil, da klerikalna načela ni-
so in ne morejo biti nikak predmet po-
gajanja. »Naša načela so bila, ko te dr-
žave še ni bilo in taka bodo tudi osta-
la.« V zvezi s temi načeli in kot prak-
tično dopolnilo teoretičnega programa
SLS je bil menda izvoljen za posle-
dočedeja podpredsednika SLS g. dr.
Marko Natlačen, čegar kandelabrski
govor iz l. 1914 je dolgo onemogočal
politično kariero nekdanjega miljenca
dr. Susteršiča. V dobi elastike je g.
Natlačen postal posledovni podpred-
sednik SLS.

Gostovanje beograjske opere v Budimpešti

Beograd, 15. novembra. k. Med intenden-
toma budimpeštanske in beograjske opere
je bila danes sklenjena pogodba, po kateri
bo januarja 1927 gostovala beograjska ope-
ra dva dni v Budimpešti. Izvajala bo »Bo-
risa Godunov«.

Utis Koroščevega celjskega govora v Beogradu

SLS je sedaj bolj daleč od vlade, kakor je bila prej. — Uzu-
novič in Dragović v avdijenci. — Kralj odpotoval v Topolo.

Beograd, 15. novembra p. Včeraj ves dan
so se vršile med radikali na Uzunovičevi in
Pašičevi strani konference, katerim se pri-
pisuje poseben pomen.

Dopolodne je kralj sprejel v dveurni av-
dijenci min. predsednika Uzunoviča, nato pa
znanega pašičevca posl. M. Dragoviča.

Popoldne je kralj zapustil Beograd ter
se je odpeljal v Topolo, kjer ostane nekaj
dni.

Danes skupščina nima seje. Jutri bo raz-
pravljalo o ratifikaciji konvencije z Ru-
munijo glede dvolastištva ob granici. Opo-
zicija namerava pri tej priliki zahtevati od
ministra Ninčiča, da poda ekspozé o zuna-
njepolitičnem položaju.

V veliki dvorani vseslužila se prične
jutri konferenca delegatov gospodarskih
organizacij o našem železniškem progra-
mu.

Beograd, 15. novembra p. Listi objavljajo
glavne točke Koroščevega govora v Celju,
ki je predmet živahnih političnih komentari-
jev. Reči se mora, da je učinek nasproten
temu, kar je voditelj SLS očividno hotel
doseči. Zlasti njegov povdarek, da je SLS
elastična stranka, se skrajno nepovoljno
komentira. Povdarja se, da je to prvi slu-

čaj v politični zgodovini naše države, da
se je našla stranica, ki proglašala skrajni opti-
mizem za svoj princip. Iz dr. Koroščevih
besed se vidi, da je SLS sedaj ko ji gre za
to, da za vsako ceno pride v vlado, pri-
pravljena zapostaviti vse svoje programa-
tične zahteve ter se popolnoma približati
radikalom, a jutri, če ji bo to kazalo, zopet
kreniti v skrajno levico. V političnih krogih
se ta taktika označuje z jako drastičnimi iz-
razi, ki jih ni mogoče reproducirati. Poseb-
no ogorčenje je izzval Koroščev govor tudi
v opozicijskih krogih in zlasti davidovičevci
ga proglašajo za nečuvnost. Dopolodne se
je vršila konferenca radikalnih ministrov
na kateri se je m. dr. razpravljalo tudi o
Koroščevem govoru, namenjenem na adre-
so radikalnih prvakov. Kakor je Vaš po-
ročevalec izvedel, se je ugotovilo, da ta go-
vor ne nudi nobenih garancij za iskreno po-
litično SLS. Eden izmed radikalnih prvakov
je izjavil vašemu dopisniku: »Kar se nas ti-
če morem reči, da SLS še nikdar ni bila
tako oddaljena od vstopa v vlado, kakor
po celjskem govoru dr. Korošca. Ne po-
znam tudi nobene druge stranke, ki bi na
temelju takih naziranj hotela biti z SLS v
vladi.«

Dr. Wilfan je bil le žrtev „slučaja in pomote“

Američani pravijo, da mobiliziramo
proti Italiji!

Beograd, 15. novembra r. Italijanski
poslanik general Bodrero je izjavil no-
vinarjem, da je do aretacije dr. Wilfa-
na prišlo le slučajno. Bil je aretiran na
cesti ter pripeljan na policijo, kjer mu
niso verjeli, da je poslanec. Ko pa je
zaposlil za telefonski razgovor z Mus-
solinijem, se mu je dovolil, nakar je
Musolini odredil, naj se izpusti. Kon-
čno je general Bodrero označil kot ne-
primerno, kar govori St. Radič proti
Italiji, fašizmu in Mussoliniju ter je
izjavil, da bi bilo potrebno misliti na li-
kvidacijo cele zadeve.

V Beograd je dospela tudi brzojav-
ka g. Wilfana, v kateri javlja, da je
zopet izpuščen ter prosi, da naj se
smatra afero za likvidirano.
(Izjava g. Bodrero o »slučajni« are-
taciji dr. Wilfana je seveda le prazna
izgovor. Najbrže je bila tudi hišna pre-
iskava v Wilfanovem stanovanju in
slučajna in tržaška policija menda ni
verjela, da je to stanovanje poslanca
Wilfana, pozneje pa, ko je to dognala,
je stanovanje stražila, dokler se ni v
Rimu ugotovilo, da je bil dr. Wilfan le
slučajno in pomotoma aretiran ...)

Beograd, 15. novembra p. Po brzo-
javki iz Trsta, slovenske šole pri Sv.
Jakobu v Trstu niso zasedli fašisti,
temveč so le izvršili preiskavo, zlasti
v stanovanju upravitelja šole g. Štoke.

Pariz, 15. novembra r. »Chicago Tri-
bune« javlja, da je Jugoslavija odre-
dila delno mobilizacijo proti Italiji. (To
je prava ameriška raca. Op. ur.)

Kardinal, ki hvali Musso- linija

Rim, 15. novembra. o. Danes je bilo v
Ostiji slovesno pokrižje nove bazilike, ki se
gradi s podporami in prispevki vsega sve-
ta. Ostijski škof kardinal Vannutelli je imel
pri tej priliki kratek govor, v katerem je
med drugim dejal: »Obiskovalci tega božje-
ga hrama naj bi ne smeli pozabiti moliti, da
bi se zopet ustalil na svetu trajni verski in
socialni mir in da bi v naši Italiji bili oves-
čani z uspehi neumornih naporov velikega
širna krepke kampanje, ki je očividno pokli-
can po božji previdnosti, da deluje za dose-
go tega cilja v zgodovinskem trenutku, ki
ga preživljamo.«

Vesti o novem atentatu na Mussolinija neresnične

Rim, 15. novembra. s. »Agenzia Stefani«
dementira vesti, da bi bil na Mussolinija po-
novno izvršen atentat.

Rim, 15. novembra. o. Danes se je vršil
v palači Viminale velik raport poveljnikov
vojaških okrajev in oddelkov fašistovske mi-
lice. Med udeleženci je bil tudi poveljnik tr-
žaškega vojaškega okraja general Monesi.
Mussolini je razlagal navzočim veliko in
važno nalogo fašistovske milice, ki ji je po-
verjena vojaška vzgoja italijanskega naroda
in priprava za vojaško službo.

Položaj na Poljskem

Varšava, 15. novembra. (pr.) V pravnem
odboru so sprejele vse stranke predlog so-
cijalistov glede takojšnjega razveljavitve
tiskovne uredbe. Odbor bo na prihodnji
plenarni seji o tem predlogu definitivno
sklepal.

Mordy, 15. novembra. (pr.) Tu so imele
monarhistične kinetske zveze zborovanje,
na katerem so zahtevale vzpostavitev polj-
skega kraljevstva. Na kongresu je bilo več
sto delegatov.

Delovanje Društva narodov

Priprave za svedovno gospodarsko kon-
ferenco.

Zeneva, 15. novembra (pr.) Danes je bi-
lo odprto drugo pripravljano zborova-
nje za svetovno gospodarsko konferenco.
Predsednik je v svojem otvoritvenem go-
voru naglasil zboljšanje gospodarskega
položaja. Sedanje zborovanje ima namen,
določiti program svetovne konference. An-
gleški delegat Balfour je potem govoril v
imenu mednarodne trgovske zbornice. Fran-
coz Jouxhaux na je zahteval s stališča de-
lavcev, da morajo priti na program konfe-
rence tele točke: 1. stabilizacija valute, 2.
zaščita carinskih dogovorov, 3. ureditev
izseljevanja delavcev in 4. ustanovitev med-
narodnega gospodarskega urada.

London, 15. novembra s. Reuter poroča,
da bo Chamberlain načeloval angleški de-
legaciji na decembrskem zasedanju Sve-
ta Društva narodov.

Papež proti vmešavanju vere v politiko

Rim, 15. novembra l. Zadnje čase se je
začelo glasilo Vatikanu »Osservatore Ro-
mano« bavit s smernicami in propagando
»Action française«. Povod temu je dalo
znano pismo kardinala Mourina, čegar vse-
bino je papež odobril s protipismom. Da
se prepričajo morebitne napačne razlage
stališča Vatikanu da te zadeve, piše »Osser-
vatore Romano«: »Pod imenom »Action
française« (kakor se imenuje ta francoska
stranka oficijelno) je razumeti 1. stranko
in sporedno njeno politično šolo ter tudi
Ligue d' action française, ki je njena or-
ganična emanacija in 2. list istega imena.
Stranko kot tako je Vatikan obsodil, v ko-
likor se zavzema za vzpostavitev monarhi-
je. Papež je izrecno rekel, da priznava ka-
toličano popolno politično svobodo, ven-
dar ne more odobravati, da bodi vera pod-
ložna stranki in da vodijo stranko načela,
ki niso v skladu s katoliško doktrino in
moralo. Glede Ligue d' action française
obznanje Vatikan, da je tako številna in do-
bra mladina pod vodstvom in vplivom vo-
diteljev, v čijih spisih vedno bolj nazadnje-
jo katoliška vera, pravična podreditve po-
litike veri in zelo mnogokrat tudi spoštova-
nje katoliške morale.

Poboj med francoskimi fašisti

Pariz, 15. novembra s. Sinoči je prišlo
v prostore lista »Action française« deset
fašistov, kjer se je pričel pretep z navzo-
čimi. Jeli so padati strehi iz revolverjev. En
fašist je bil težko, dva pa lahko ranjena.
Fašistovski vodja Valois je izjavil, da je
dal kakim desetim fašistom z namenom,
da bi tako napravili konec protifašistovski
kampanji »Action française«, nalog, naj raz-
bijajo njeno opravilo, ne da bi pri tem koga
napadli ali rabiili orožje. Fašisti so preze-
zali telefonske žice ter razbili več šip. Na-
to so pričeli nanje streljati. Uredniki »Ac-
tion française«, med njimi Doudet in Putz,
pa zatrljevali, da je prišlo okoli 20 mož v
njihove prostore, razbili so opravilo, pričeli
deliti klofute in končno streljali na ured-
nike.

Francoski državni dohodki

Pariz, 15. novembra. s. Francoski državni
dohodki so dosegli v mesecu oktobru re-
kordno višino. Znašali so 5.016.100.800
frankov napram 2.130.794.600 frankov v
oktobru 1925. V prvih desetih mesecih le-
tošnjega leta so dosegli francoski državni
dohodki 30.311 milijonov napram 8432 mi-
lijonov frankov v istem času prejšnjega
leta.

Oficijelna pogajanja med Pašičem in njegovimi nasprotniki

Poskus doseči Pašičevo prostovoljno umaknitev na kompromis-
ni podlagi. — Maksimović pri Pašiču. — Optimizem Velizarja
Jankovića.

Beograd, 15. novembra. p. Glavna pažnja
vseh politič. krogov je posvečena akciji, ki
so jo začeli radikali radi razčiščenja odno-
šajev v lastnih vrstah. Kakor smo že javili
se zdi, da se je Pašiču predložilo, da se ni
nadejati njegovega skorajšnjega povratka
v vlado, akoravno nekateri pašičevci stalno
trdijo, da se to vendarle zgodilo kar naj-
preje. Gotovi umerjenejši Pašičevi radikali
so začeli akcijo za pomiritev centruma s
pašičevci. Tekom današnjega dneva se je
moglo opaziti izredno živahno kretanje med
Pašičevim stanovanjem in radikalnim klub-
bom in predsedništvom vlade. Glavna emi-
sarija za pomiritev sta Velizar Janković in
podpred. rad. kluba Ilija Mihajlovič. Tudi
dr. Kojić in dr. Janjić sta poizkušala igrati
posredovalno vlogo, računajoč, da bi zato
Kojić dobil ministrstvo za šume in rudnike,
Janjić pa ministrstvo za vere. Zdi se pa,
da sta bila takoj eliminirana. Dopolodne se
je vršila konferenca radikalnih ministrov,
ki je trajala do 14. Značilno je, da je na to
konferenco opetovano prišel tudi Ilija Mi-
hajlovič z Velizarjem Jankovićem, ki sta
nosila sporočila Pašiču in se vračala z nje-
govimi odgovori. V radikalnem klubu je
vladalo danes izredno razburjenje ter se je
z največjim zanimanjem pričakoval rezultat
teh razgovorov. Ko so ministri odhajali s
te konference so izjavljali novinarjem, da
gre za pomirjenje v rad. klubu. Ministrski
predsednik Uzunović sam je izjavil novinar-
jem: Razgovarjali smo se o delu vlade in o
tem, kako bi se pripravil teren za čim
skorajšnje delovanje v klubu. Ostali ministri
so bili bolj odkriti ter so obvestili novinar-
je, da so se vršili razgovori, pod kakimi
pogoji bi se vendar enkrat započelo z res-
nim delom. Ministri so izjavljali, da tako
ne more več naprej, ker Narodna skupščina
ni ni sposobna za delo in se mčesar ne mo-
re spraviti skozi odbore.

Konferenca radikalov se je nadaljevala
popoldne. Posebna senzacija pa je bil poset
Bože Maksimovića pri Pašiču. Minister
Maksimović je Pašiča posetil danes popol-
odne v njegovem stanovanju, ter je bil pri
njem od 16. do 18. Z ozirom na dejstvo, da
je Maksimović pronsirani voditelj onih
radikalov, ki so proti Pašiču, mnogi niso ni-
ti verjeli, da bi se bil ta sestanek res vršil.

Iz vladnih krogov se dobiva informacija,
da bi bil kompromis mogoč, ako bi neko-
liko praznih resortov zavzeli pronsirani
pašičevci in bi se predvsem Krsta Miletić
poniril z Bože Maksimovićem ter vstopil
v vlado. Omenja da bi imel iz vlade od-
pasti g. Ninko Perić, in da bi Pašič pristal
na to, da ne skliče glavnega odbora radi-
kalne stranke, v katerem ima absolutno ve-
čino. Ali je imel Maksimović razgovor
s Pašičem kaj uspeha, se v trenutku še ne
ve. Maksimović je zvečer konferiral z Uzu-
novičem, nato pa je odšel na dvor, odko-
der je imel daljši telefonični razgovor s
Topolo. Novinarjem je odkrel vsako po-
jasnilo. Tudi Uzunović sam ni hotel dati
novinarjem nobenega točnejšega obvestila,
rekel je le: Nikar ne pričakujte izpreme-
be v vladi. Glavni posredovalec za pomi-
ritev dr. Velizar Janković pa je izjavil
vašemu dopisniku: Hvala Bogu, dovršuje-
mo velik posel. Jaz sem deset dni delal na
pomiritvi. Na vprašanje vašega dopisnika
na kakšnem temelju se vrši ta pomiritev,
je Velizar Janković odgovoril, da se o
osebnostih še ni ničesar odločevalo, glav-
no pa je, da se je našla platforma, na ka-
teri se bo dosegel sporazum. Po dobjenih
informacijah bo jutri zvečer velika konfe-
renca širšega odbora NRS, katere se bo
udeležilo 20 do 25 prvakov radikalne stran-
ke. Pričakuje se, da bo tej konferenci pri-
sostvoval tudi Pašič, ter da se bo na tej
seji našla definitivna rešitev.

Ugoden potek rudarskega glasovanja

29. in najbrže zadnji teden stavke. — Odločitev je odvisna od
glasovanja krajevnih rudarskih zvez. — Ogromna škoda vsled
stavke.

London, 15. novembra (lo.) Prvi rezulta-
ti krajevnih glasovanj so ugodni. Število
delavolnih rudarjev trajno narašča in zna-
ša sedaj 336.153 mož.

Vse rudarske zveze se morajo odločiti
do četrčka, nakar se sestane v petek konfe-
renca rudarskih delegatov, da prejme od-
ločitve na znanje. V večjih rudarskih okra-
jih je odločitev izpadla pozitivno in priča-
kuje se, da se bo večina rudarskih okrajev
odločila za vladne predloge.

London, 15. novembra s. Notranji mini-
ster ceni škodo, ki jo je povzročila stavka,

na 400 milijonov funtov sterlingov, t. j. več
nego so znašali stroški za južnoafriško voj-
no. Prof. Belwey na londonski gospodarski
šoli ceni neposredno izgubo na 160, da-
lje izgubo na prodaji premoga na 96, izgu-
bo na delavskih mezdah na 30, izgubo na
trgovini z železom in jeklom na 35, izgu-
bo železnice na 26, dajatve železničarskih
organizacij, ki so radi stavke odpadle na 3,
izdatke zveze transportnih delavcev na 12
milijonov ter končno izdatke zveze kotlar-
jev na 173 tisoč funtov. Celokupno število
onih, ki so postali vsled stavke brezposelni,
znaša brez rudarjev 351.578.

Občinske volitve v nemški Gornji Šleziji

Poljaki v manjšini

Varšava, 15. novembra (pr.) Pri včeraj-
šnjih občinskih volitvah so dobili Nemci v
vseh mestih v Gornji Šleziji večino. Obču-
tne izgube so imeli poljski socijalisti, za
katere so poprej precej glasovali nemški
delavci.

Berlin, 15. novembra (be.) Pri včerajšnjih
občinskih volitvah v Gornji Šleziji so do-
segli Nemci večjo zmago, kakor se je pr-
votno poročalo. Združeni nemški socijali-
sti so dobili v mnogih občinah, zlasti indus-
trijskih do 60 odstotkov oddanih glasov.
Velike izgube ima Kortantijeva zveza, na-
dalje stranka upornikov in poljska zveza
zapadnih pokrajev.

Draždanci, 15. novembra (be.) Pri vče-
rajšnjih občinskih volitvah so zelo pridob-
ile levičarske stranke, zlasti v velikih me-
stih. Posebno velike izgube so imeli nacio-
nalisti. Tudi na Badenskem so izgubile me-
ščanske stranke precej glasov.

Razorožitev Nemčije

Pariz, 15. novembra (pr.) Veleposlani-
ška konferenca je poslala generala Walsha
v Berlin s seznamom zahtev glede razoro-
žitve Nemčije, da nadaljuje zadevna pogaja-
nja. V ugodnem slučaju se more velepo-
slaniška konferenca baviti z vsem komplek-
som vprašanj vojaške kontrole Nemčije
že v decembru. Verjetno pa je, da se to
zgodí šele pomladi.

Berlin, 15. novembra (pr.) Vlada priprav-
lja predlog za razorožitev, ki naj ga izve-
de bodoča vojaška kontrola Društva nar-
odov. Nemčija je protestirala proti temu
da je predsednik te kontrole francoski ge-
neral. Zunanje ministrstvo je poslalo prof.
Forsterja v Pariz, da uvede v tej stvari po-
gajanja Dr. Stresemann se namerava ude-
ležiti teh razprav le tedaj, ako bosta pri-
sotna tudi Briand in Chamberlain.

Socijalnopolitične mednarodne konvencije

Beograd, 15. novembra. p. Danes zvečer
je bila seja skupščinskega odbora za pre-
tres mednarodnih konvencij dela, ki so bile
sklenjene v Washingtonu, Zenevi itd. Te
konvencije je 20. Minister za socijalno po-
litiko Simonović je podal daljši ekspozé, v ka-
terem je naglašal, da večina teh konvencij
soglasja z našo delavsko zakonodajo, nekate-
re pa z njo niso v skladu. Poslanec Vujić je
zahteval, da se seja odgodi, da bi se moglo
konvencije proučiti, ter da se o njih potem
razpravlja na prihodnji seji. Ker je minister
na to pristal, se je seja odgodila. Obveza
naše države naprmi mirovnim pogodbam
obstoji v tem, da se morajo te konvencije
predložiti parlamentu in ratifikacijo. Mirov-
ne pogodbe pa ne zahtevajo izrecno, da se
morajo konvencije sprejeti. Zato se zdi, da
en del teh konvencij ne bo ratificiran, tem-
več odklonjen.

Demonstracije ameriških komunistov proti rumunski kraljici

Chicago, 15. novembra. d. V soboto je
skušala skupina ljudi, večinoma komuni-
stov, prodreti policijski kordon, ki je omo-
gočal rumunski kraljici Mariji vožnjo po
mestu. Prišlo je do pretepa med redarji
in demonstranti, pri katerem je policija
prišla več komunistov.

London, 15. novembra. s. »Reuterjev
urad« poroča iz Chicago, da je kralj Ferdi-
nand prošil kraljico Marijo, naj se do Bo-
zice vrne v Bukarešto. Zato ne bo mogla
posetiti južnih pokrajev, ker se bo 1. de-
cembra ukrcala v New Yorku. Kraljica Ma-
rija je položila včeraj na Lincolnov spo-
menik venec. Kljub deževnemu vremenu so
je nabralo na ceri več tisoč ljudi, ki so
hoteli kraljico videti. Kraljica je šla tudi
v rumunsko židovsko sinagogo, kjer je
ostala nad eno uro.

Oster obračun Svet. Pribičevića z radikalno stranko

Poziv davidovičevcem, muslimanom, zemljoradnikom in poštenim radikalom v enotno fronto s SDS, da se vrže sedanji pogubni režim.

Beograd, 15. novembra.

Po treh letih je Svetozar Pribičević v nedeljo zopet prišel v Veliki Bečker in je govoril pred velikansko množico novih pristavev, ki so prilihteli z železnico, peš, na konjih in na okrašenih vozovih od blizu in daleč, da ga pozdravijo in čujejo njegovo jedrnat besedo, ki neumorno širom države izreka neizprosno kritiko današnjega režima in današnjega stanja v državi. Že spomina je bil g. Pribičević predmet raznih sprejemov in manifestacij, a v samem Velikem Bečkeru se je formirala velika povorka, ki je Pribičevića spremljala na zborovališče. Med burnimi ovacijami je mladina ponesla Pribičevića na tribuno pred spomenikom kralja Petra. Zboru je prisotnovala tudi večje število nemških in madžarskih novinarjev, ki jim je g. Pribičević dal intervjuje. V svojem govoru pa je gospod Pribičević tokrat z izredno jedrnatostjo in duhovitim sarkazmom izjavil:

— Po naši ustavi so kralj, ministri in uradniški zapriseženi na narodno edinstvo. Toda stranki, ki sta sklenili sporazum, ga ne priznavata. Radikalna stranka ne priznava niti edinstva Srbov, a kje neki edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev! Zanj so tudi prečanski Srbi vojni in davčni obvezniki, ne pa enakopravni državljani. Radikalna stranka ne priznava osi, okoli katere se vrtila cela državna politika, ne priznava niti onega, na kar je sam kralj položil prisego. Ustava zahteva narodno edinstvo, ne pa sporazum plemen.

— Jaz ne vodim politike mostov, kakor Laza Marković, marveč politiko načel. Radikalna stranka je dandanes navadna trgovska družba za eksploatacijo države, ne pa stranka, ki bi vodila državno politiko. S celotno radikalno stranko ne pojdemo mi nikoli več skupaj. Radikalom je glavno, da imajo v rokah oblast in jaz sodim, da bi zavoljo oblasti še Boga prodali. Mi pa medtem nikakor ne jadikujemo, ker nismo na vladi.

— Ne samo, da ni rešeno niti eno gospodarsko vprašanje, marveč je gospodarska kriza tako globoka, da narod tarni in obupuje pod bremenom. Naša uprava je nesposobna in nepoštena. Pravijo, da vse poti vodijo v Rim, a sigurno je, da vse poti naše uprave vodijo v Beograd, kjer se rešuje vse od malenkosti do najvažnejše stvari — ali pa še boljše rečeno: kjer se vobče ničesar ne rešuje... Ta uprava je tako slaba, da narod premišlja, ali ne bi bilo bolje dvigniti kramp in motiko in jo razbiti. Na čelu današnje vlade je mož, ki je bil že minister agrarne reforme, prometa, javnih zgradb, socialne politike itd., a nikjer ni ničesar storil. Sedaj je kot predsednik vlade minister brez ministrstva. O Pašiću se je govorilo, da je stoletni stari, da zato ne more ničesar storiti. A sedanjo vlado očitno tvorijo sami dvestoletni starci, ker je

dandanes žali bog še mnogo slabše, kakor pod Pašićevo vlado. Pravijo, da je cigan najprvo obesil svojega očeta, ko je postal car. A sedanji radikalni ministri so obesili svojega očeta Pašića. Nasicer to ne briga, to je njihova notranja stvar, ki pa je vrlo značilna za stranko.

— Naša država je danes podobna vozu, v katerega so na obeh straneh vpreženi konji, ki vlečejo vsak v svojo smer. Eni so radikali, drugi radičevci. Čas je, da izprežemo radikalne in radičevske konje, da nam ne raznesejo voza. Vedno sem bil za to, da se osnuje Gospodarski svet (privredni svet), ki naj ga tvorijo vsi naši gospodarski sveti. Brez tega se ne bi smelo reševati niti eno gospodarsko vprašanje. Sklicujem se lahko na vas, da smo mi rešili vsa politična vprašanja, ki so bila pred nami. Mi smo prisilili h kapitulaciji vse sovražnike države. In če je naša stranka lahko obravnavala vsa politična vprašanja, bo mogla presekati tudi gordijski vozlišč težkih gospodarskih problemov. Ljudstvo ne more več prenašati toliko bremen. Vi mi pritrjujete in s vami vred tudi oni radikali, ki so danes tu. Toda njihovi poslanci v Beogradu pravijo, da ni tako in da je narod kakor limona, ki se da izcejati.

— O meni pravijo, da sem nacionalni šovinist in nekaj troglodit, ki bi najraje pogoltnil vse Nemce in Madžare. Ne maram se braniti pred takimi očitki, pač pa lahko povdarim, da ne morem dopustiti, da bi se v dvom spravljali nacionalni značaj naše države. Narodnostnim manjšinam pa dajem toliko, kolikor zahtevam za naše brate pod Italijo. Zvest sem načelom in problemom v politiki, ali lažnjiva je trditev, da preganjam narodnostne manjšine v državi. V ostalem pa sedanji režim preganja tudi Srbe in Hrvate in Slovence, ki ne pripadajo kateri izmed vladajočih strank.

K zaključku svojega govora poziva Pribičević narod, naj se izprsi, da postane gospodar v svoji državi, naj se priključi za borbo samostojnim demokratom, ki so glavni faktor opozicije. V enotno fronto z SDS pa naj se strnejo i davidovičevci, zemljoradniki i muslimani i oni radikali, ki so proti sedanjemu sistemu. S složnim nastopom naj vržejo sedanjo vlado.

— Ne rečem, da bi radikali hoteli rušiti državo, toda oni s svojim delom, odnosno s svojo lenobo, z pljačko in nasilji ter z nesposobno upravo rušijo temelje države. Mi hočemo zakonitost, mi hočemo vlado, ki bo vodila politiko narodnega edinstva, mi hočemo pošteno evropsko državo.

S temi besedami je g. Pribičević zaključil svoj govor, ki ga je množica kvitirala z dolgotrajnim bučnim pritrditvami, ki se je ponavljalo, ko so nato govorili še narodni poslanci dr. Pivko, Vilder, dr. Bošković in general v p. Voja Živanović.

zvale ogorčene proteste. Sedel je zanimiv incident, ko je Radić govoril o Kristusu in ga je eden izmed seljakov tik pred govorniškim odrom vprašal: «Ali vi verujete v Boga?» Radić se je strašno razljutil in kričal: «Vi ste magarac in če bi se nahajali med ljudmi v Hercegovini, bi vas premaltali. Kaj je dejal Jezus, ko so ga tako vprašali? Za mene svedoči moje življenje, za mene govori sedem let rešal! Te besede so razdražile Radićeve privrženke, ki so hoteli izživati pretepeti, medtem ko je Radić še nadalje ves divji kričal: «On je magarac, osel!» Končno je Radić napovedal, da do pomlad ne misli na volitve, ker se je dogovoril s predsednikom vlade, da se dotle dosežejo potrebni zakoni.

Nič boljše sreče ni imel Radić v Doljni Lendavi, kamor je dospel ob 2. popoldne. Tudi tu je bilo precej pristavev drugih strank, ki so živahno protestirali, dočim so Radića najbolj izvalno pozdravljali Madžari, vzključajoč: «Eljen, eljen Radić Istvan!». V svojem govoru, ki je bil zopet poln različne zmesi, je Radić povedal, da bomo do Novega leta imeli nov občinski zakon, ki bo najboljši v vsej Evropi. Vlada je sedaj dobra, a marsikaj se bo še popravilo. Ministri ne bodo več sedeli v svojem kabinetu ali v oštariji, marveč bodo morali delati in zahajati med narod, kakor je to storil sam kralj. Posebno ostro je Radić izpadel proti uradništvu, hujskajoč seljake: «Za gospodo dolgo vi niste bili nič, a sedaj naj oni očitajo, kaj se pravi dobiti pol plače. Mi smo jim za tri mesece ukiniteli draginske doklade, pa že javkajo, da ne morejo živeti. Če ne morejo živeti, naj ne živijo. Uradnike bo treba prešetati. Plače pa se jim ne bodo povisovale!» Tudi v Doljni Lendavi je Radić obljubil pravico do puške vsakemu seljaku. Končno pa se je pohvalil, da je njegov duh in pokret prišel že tudi na Madžarsko, v Avstrijo, Rumunijo, Grčijo, Albanijo in Bolgarijo. Zopet je napovedal zedinjenje z Bolgari na klasični način: «Bolgari radi pijejo mleko, Hrvati pa vince ter pojemo, ko se napijemo. A Srbi ljubijo rakijo in se nato prepražjo. Bolgari pa molijo Boga. Kadar se združijo z nami, nas bo 50 milijonov.»

Za Radićem je dr. Krnjević govoril v madžarskem jeziku in je Stepan Radčič to prekinjal njegov govor z madžarskimi vzkljki, ki so jih nasprotniki uglasili z glasnimi protesti. Sledila je še cela vrsta govornikov, ki pa jih niti Radić sam ni poslušal ter se tudi ni meral udeležiti banke, marveč je sredi belega popoldne sedel v avto in se odpravil proti Zagrebu.

Zbor zaupnikov SLS v Celju

Politika klerikalne elastike naj v bodoče nadomesti klerikalno politiko suhih let. — Priznanje, da je SLS vse zavozila, vse pokvarila. — Zbor zaupnikov brez debate in brez svobodne besede. — Krščanski socialci brez zastopnika v vodstvu SLS, dr. Natlačen poslevoedeči podpredsednik.

Celje, 15. novembra.

Včerajšnjega zbora zaupnikov SLS v celjskem Narodnem domu se je udeležilo okoli 600 klerikalnih somišljenikov. Na shodu so prevladovali štajerski klerikalci — večinoma duhovščina — ki brezpogojno odobravajo politiko svojega ožjega rojaka in sobrata dr. Korošca. Iz ljubljanske oblasti se je zborovanja udeležilo še največ Ljubljančanov.

Za razmere v SLS je značilna kontrola nad zanesljivostjo zaupnikov, ki so jo izvrševali včeraj pri vходу na zborovališče. Tako n. pr. bi kmalu ne pustili v dvorano g. Žužka, ki je član vodstva ljubljanske SLS in klerikalni agitator med delavstvom. Ker so se bali, da bi Žužek v imenu ljubljanske organizacije, ki je v opoziciji proti osrednjemu vodstvu SLS, ne napravil kakega incidenta, so protokolarno ugotovili, da nima pravice niti govoriti, niti voliti. Že iz tega je razvidno, da so bili zaupniki SLS v naprej obsojeni na kimanje. In v znamenju kimanja je zborovanje v glavnem tudi poteklo.

Zborovanju je predsedoval posl. Sušnik. Dr. Korošec se je v svojem poročilu bavil najprej z zunanje-političnim položajem in obsodil divjanje fašizma v Italiji.

Ko je prešel na notranje-politični položaj, je takoj v početku ugotovil, da se na zboru ne bo govorilo o pogojih, pod katerimi bi bila SLS pripravljena vstopiti v vlado, češ da je to nepotrebno, ker v tem trenutku nihče ne zahteva od SLS naj vstopi v vlado in jo tudi nihče ne vabi. Predhodni, toda neobvezni razgovori so bili prekinjeni prej, predno je došlo do konkretnih pogajanj, ker je medtem Uzunović podal demisijsko, potem pa klerikalcev nihče ni več kaj vprašal.

Istčasno je došlo s Pašićevim povratkom v Beograd tudi do preokreta v radikalni stranki. Nastale so v njej nove težkoče, tako da sedanja vlada ne more niti naprej niti nazaj, kakor vrah v roki dečka. Borba Uzunovićevih radikalov proti Pašiću se bo začela bržkone že ta teden. Neumemo je, da radikalni klub sam pričenja boj proti svojemu načelniku. Najbolje bi bilo, ako bi to delo prepustili opoziciji ter za boj proti Pašiću njej dali orožje v roke. — Značilno je, da je dr. Korošec med govorom naročil prisotnim stenografom, naj njegovih besed o boju proti Pašiću ne zabeležijo.

Tisim klerikalcem, ki mislijo, da naj bi SLS zavrgla par točk svojega programa radi lažjega vstopa v vlado, je dr. Korošec v nadaljnjem govoru dejal: «To, kar mi zastopamo, ni naš program. Iz vaših rok smo sprejeli popoln program in takega bomo tudi vrnil. Zato smo se sestali, da izjavite, ali hočete zavreči slovenstvo, odreči se slovenskemu jeziku, pravici, živeti na svoji zemlji, pravici do širokih samouprav na

rodni grudi. Ali se hočete odreči pravici, da se pri določevanju davkov upošteva vaša moč, dokler je kmet siromašen, stoji trgovec pred zaprtimi vrati ter stane uradnik pred šotori. Ali se hočete odreči svoji veri?» Po teh demagoških frazah je dr. Korošec prav tako demagoško trdil, da stoji za SLS 90 odst. vseh Slovencev.

O vstopu SLS v vlado je dr. Korošec izjavil, da klerikalci ne žele samo, ampak tudi zahtevajo svoj vstop v vlado, ker imajo Slovenci pravico sedeti v njej. Politika, ki se danes vodi, je politika proti Sloveniji in ničesar drugega. Pucelj, ki je obljubljal svojo pomoč za vstop SLS v vlado, je podoben tatu, ki je ukradel klobaso in se proglasa za zaščitnika te klobase. «Mi, samo mi,» je vzkljikal dr. Korošec, «samo SLS smo slovenska stranka in edini zastopniki slovenskega naroda».

Zatem je očital dr. Korošec slovenskim radičevcem, da v vladi niso še ničesar drugega storili, kakor izplačali kmetom po 20 Din, ako so pripeljali kako kravo na njihove živinske razstave v Krškem in na Bledu.

SLS ni odgovorna za posledice, ako so ji vrata v vlado zaprta. Ne vemo, je dejal dr. Korošec, kaj bi naredili, da pridemo v vlado. Najti pa se mora način, da se to zgodi. Načela SLS morajo ostati neizpremenjena. Drugo pa je taktika. V tem pogledu so klerikalci gibčni in se lahko prilagodijo vsakemu položaju! Jugoslovanski klub je dokazal, da ni kluba v parlamentu, ki bi bil v vsakem položaju tako elastičen kakor on.

O govoru dr. Korošca, ki je končno obljubljal, da bo Jugoslovanski klub našel v vsakem položaju pravo pot, ni bilo nobene debate.

Zatem je bil dr. Korošec zopet izvoljen za načelnika SLS, za prvega (poslevoedečega) podnačelnika pa doktor Marko Natlačen.

Zadnjega je predlagal vodja kršč. socialistov Jože Gostinčar, ki je sedaj uradni Zadrznež zveze. V imenu ljubljanske organizacije je predlagal gospod Jeglič za prvega podnačelnika prof. Evgena Jarca. Proti njegovemu predlogu je zelo ostro nastopil posl. dr. Kulovec. Predsednik Sušnik o tej stvari sploh ni dopustil debate. Dr. Kodre iz Ljubljane je zahteval, naj se volji po listkih, posl. Sušnik pa tega predloga sploh ni dal na glasovanje.

Za dr. Stanovnikom, ki je kritikoval delo dosedanjega načelnika, je govoril dr. Kulovec o tisku ter naglašal, da imajo nasprotne stranke zelo dobro organiziran tisk in veliko število naročnikov, s čemer se SLS ne more pohvaliti.

Zborovanje, ki se je ob pol 11. popoldne pričelo, se je zaključilo ob pol 2. popoldne. Popoldne je bila kratka seja vodstva SLS.

Garibaldijeva afera

Pariz, 15. novembra s. Brat Ricciotti Peppino Garibaldi se je popoldne izkrcal iz ladje Mauretanija v Cherbourg. V pristanišču so ga sprejeli številni tajni policisti, ki so ga spremljali na vožnji do Pariza.

Madžarska in njene sosede

Budimpešta, 15. novembra. (pr.) Veliko pozornost je danes zbudilo dejstvo, da je posetil ministrskega predsednika bivši zunanji minister grof Nikolaj Banffy, ki je nedavno dobil rumunsko državljanstvo in pred kratkim bil v Sinaji pri kralju Ferdinandu v avdienci. Sestanek je trajal dobri dve uri.

Eden tujakšnjih večernikov je danes prinesel vest, da namcrava beogradska vlada prihodnje dni odvzeta madžarskim emigrantom dovoljenje za bivanje v Jugoslaviji. Bivši minister Linder je baje že dobil nalogo, naj se izseli iz se hoče sedaj nastaniti v Franciji ali pa v Ameriki.

Rusko-turški odnošaji

Odesa, 15. novembra. o. Včeraj so bili zaključeni razgovori med Čičerinom in turškim zunanjim ministrom Ruždi begom. Po končanem posvetovanju je bilo o sestanku izdano uradno poročilo, v katerem se zlasti naglašalo, da ni vprašanja, ki bi moglo spremeniti politične smernice obeh držav in kaliti medsebojne prijateljske odnošaje, ki morejo v bodočnosti postati še bolj prirščni in iskreni. Turški zunanji minister so je odpeljal iz Odesa zvečer ob 18. uri.

Vstop Hlinkove stranke v vlado

Praga, 15. novembra. (pr.) Šramkovi «Lidove Listy» pravijo, da je vstop Slovkov v vlado v načelu sklenjena stvar. Vstop te stranke v kabinet je v vprašanje par dni ali kvečjemu par tednov. Zakasnitev povzroča oseba vprašanja.

Nova komunistična afera na Českoslovaškem

Praga, 15. novembra. k. Pri 31. pešpolku v Igľavi je bilo te dni aretiranih več vojakov, ki so po poročilu «Narodne Politike», vršili komunistično propagando. Vojski so ponaredili ključke za razne omare, kradli material ter ga odnašali komunističnim voditeljem. V soboto so oblasti izvedle pri raznih komunističnih osebnostih hišne preiskave ter našle precej materiala, ki jih kompromitira. Isti dan sta bila radi tega aretirana senator Vcelicka in tajnik komunistične stranke Panfosiina.

Deveta obletnica boljševiskega prevrata

Dne 7. novembra se je praznovala deveta obletnica boljševiskega prevrata, ki je v novembu, po starem stilu v oktobru 1917. zrušil slabotno vladu Kereenskega in ustanovil v Rusiji sovjetski režim.

Razumljivo je, da se sestavljajo v Rusiji in v inozemstvu z velikim interesom bilanca, ki naj pokažejo, kaj je dosegla boljševiska stranka tekom svoje devetletne diktature od tega, kar je obetala, sebi, Rusiji in vsemu svetu ob pričetku svoje vlade.

Osnovna misel takimenovanega oktobrskega prevrata je bila, da se socialna revolucija prenese tudi preko ruskih meja, da je to pričetek svetovne socialne revolucije. V skladu s tem osnovnim naziranjem je prišla v inozemstvu najintenzivnejša komunistična propaganda pod devizno takojšnje revolucije. Uspeh te propagande, za katero je sovjetska vlada žrtvovala ogromne vsote, je bil sicer, da so se povsod osnoval organizacije s prevratnimi cilji in načrti ali končnega uspeha niso dosegle nikjer. Danes nimamo niti ene države na svetu, ki bi se bila pridružila boljševizmu in si osnovala sovjetsko vlado.

Pač pa je ruska sovjetska vlada dosegla popolni uspeh v obrambi zoper ofenzivo belih čet, dočim je bila v vojni s svojim sosedom, s Poljsko, manj srečna; to je bila hkrati edina vojna, ki jo je imela boljševiska vlada v pravem pomenu besede v inozemstvu. Težnja, da se vzdrži v mednarodnem pogledu kot povsem enakopraven član med kapitalističnimi državami, se je v glavnem posrečila, popolnoma pa ne, zakaj odnošaji med moskovsko vlado in nekatereimi državami so še vedno nenormalni, saj je nekatere niti pravno še ne priznavajo.

Nekdaj so boljševiski svojo inozemsko revolucionarno propagando utemeljevali s tem, da se socialistična država trajno ne da držati med kapitalističnimi. Danes, ko na možnost socialne revolucije nihče več resno ne misli, se kljub temu sovjetska vlada še drži in stranka smatra to teoretično in praktično za možno. Toda ipak se je nad tem problemom stranka razkrlala; opozicija vztraja na stari trditvi glede pomena svetovne socialne revolucije. Prvi je Trocki nastopil z devizo, da mora sovjetska vlada izvajati konsekvence in radi izjalovljenja svetovne revolucije v svoji notranji politiki kreniti na desno. Toda večina je njegove teze zavrgla. Kot drugi je nastopil Zinovjev, ki pa je iz izostanka evropske revolucije potegnili druge konsekvence. On je hotel za vsako ceno izsiliti revolucijo v inozemstvu in v ta namen porabili tretjo internacionalo ter vsa razpoložljiva sredstva. Očita stranki, da gre preveč desno smer, da paktira z bogatejšimi, ne proletarskimi kmeti itd. Zdi se neprirodno, da sta se mogla Zinovjev in Trocki, nekdanja nasprotnika, najti v skupnem taboru; videti je, da ju je združilo le skupno nasprotje do vladajoče večine in njenih predstaviteljev. Eden izmed njih mora v svoji teoriji popustiti. Stalinsva večina je označila opozicijo po znamenitem govoru Trockega na XV. strankni konferenci za socialno-demokratsko; to kaže, da se je Zinovjev udal Trockemu in prevzel njegovo ideologijo. Ali težko je verjetno, da bi mogla Trockemu slediti vsa opozicija, katere oznaka je bila nepopustljivo levičarstvo. Opozicija tedaj po svoji ideologiji ni enotna in to ji tudi na zunanji manjšina ofenzivno moč. Gotovo pa je, da je boljševiska stranka v idejnem pogledu po zadnjih preprih oslabiljena, dasi se ne more trditi, da bi bila oslabiljena tudi na zunanji, v svojih organizacijah. Pri stranki, ki je tako izrazito zgrajena na teoriji, pa idejna nejasnost in neenotnost ne more biti stvar malenkostnega pomena.

Preizkusni kamen za boljševiski režim je njegovo gospodarsko delo. Da se socializacija ni posrečila v zadovoljivem obsegu, je gotovo. Cilj ekonomski obnovi je zaenkrat doseči predvno produkcijo. Poznavalci Rusije pravijo, da je sovjetsko gospodarstvo temu cilju že zelo približalo in da je kvantitativno v l. 1926. že doseglo produkcijo zadnjega mirnega leta 1913. t. j. normalnega leta izpred vojne dobe, da pa kvalitativno še silno daleč zaostaja za njo. Šrom, češkoslovaški zastopnik v Moskvi, piše, da proizvaja sedanja ruska industrija manjvredne fabrikate, ki bi se drugje težko dali prodati in ki bi inozemske konkurence tudi v Rusiji ne mogli vzdržati. Kakor tudi se sovjetska vlada, ki ima še vedno monopol v vnanji trgovini, trudi, povečati ruski izvoz, vendar je trgovska bilanca v zadnjem gospodarskem letu, ki se je pravkar zaključilo, ostala pasivna za 96 milijonov rubljev; izvoz je znašal 663 milijonov, uvoz pa 759 milijonov rubljev. Delavstvu so se plače zvišale nekoliko, od 468 na 571 rubljev, a cene v drobni trgovini so se tudi zvišale za 11 odst. Vidi se iz navedenega, da ima sovjetsko gospodarstvo uspele, a vendar še ne zadostujuje; gospodarstva obnova ne napreduje v onem razmerju kot v kapitalističnih državah.

Na zaključku devetega leta boljševiskega režima je situacija v sovjetski Rusiji bolj nejasna kot ob dosedanjih obletnicah oktobrskega prevrata. Zato gledamo na deseto leto s tem večjo pozornostjo.

Darujte za dijaške kuhinje

Naši kraji in ljudje

Grof Begouen o Strossmayerju in njegovih prijateljih

Profesor na univerzi v Toulousu, grof Begouen, veliki prijatelj našega naroda, je imel v ponedeljek v veliki dvorani ljubljanske univerze zanimivo predavanje o vladiki Strossmayerju in njegovih prijateljih. Izjavljal je približno sledeče:

Biskup Strossmayer je bil eden izmed onih, ki se s svojo delavnostjo ne omejuje na svojo domovino. On je bil razumel potrebo mednarodnih stikov in si je znal navezati in ohraniti med najrepresntativnejšimi tedanjimi evropskimi možmi važna prijateljstva: Gladstone in lord Acton na Angleskem, Minghetti in Italiji itd. Ne bom se sedaj bavil z njimi, ampak prikladi bi rad v spomin nekatere eminentne Francoze, ki so bili njegovi prijatelji. S hvaležnostjo lahko rečem, da je bil Strossmayer vedno prijatelj Francije, dokazal je to leta 1870. Z žal neuspešno demaršo pri Rusiji. Cenil je našo literaturo in smatral Francijo za najgorečnejše ognjišče vseh plemenitih in vzvišenih idej. Vendar je prišel samo enkrat v Pariz in to leta 1867. Bilo je v dobi, ko so se vršila pogajanja za avstro-ogrski kompromis. Dunajski dvor ni hotel, da bi bil pri tem navzoč ta hrvaški domoljub in ga zato naprosil, naj gre občudovat čuda pariške svetovne razstave. Mgs. Strossmayer je svoje bivanje v Parizu izkoristil s tem, da se je seznanil z izvestnim številom osebnosti in njegov prvi poset je veljal takrat že bolnemu Montalembertu.

Grof De Montalembert je ena največjih in najplemenitejših oseb francoskega katolicizma v 19. veku. Bil je sijajen govornik in je že kot 20 letni mladenič zaslovel, ko se je z vso gorečnostjo svoje mladosti potoval za svobodo pouka in je sam z Lacordairerem otvoril osnovno šolo. Ker je bil par Francije, so ga pozvali na odgovor pred to sodišče, kjer se je pričela njegova biesteca govorniška kariera. Mož širokega obzorja, usmiljenega srca, se je navduševal za vse vzvišene probleme in zato začel braniti zatirane narode, Irlandijo, Poljsko itd. Razumljivo je, da se je biskup Strossmayer z njim lahko ujemal. To tembol, ker so l. 1867. pričeli govoriti, da se bo sestal koncil. V tej isti skupini se je nahajal tudi pater Gratty, ki je obnovil red oratorijancev, filozof in vzgojitelj, član francoske akademije, ki se je tudi močno zapletel v borbo zoper oportunistično proklamirano dogmo nezmožnosti in je bil najprej ravno tako goreč, kot je bil pozneje ponižen, ko se je podvrzel sklepu koncila. To je bilo itak stališče vseh francoskih liberalnih katoličanih zlasti skupine mgr. Dupanloup, velikega škofa orleanskega, ki je bil posebno dober prijatelj z djakovskim škofom in njegov zvesti tovariš v ljuti borbi. Med koncilom sta se shajala skoro vsak dan pri mgr. Darboya, nadškofu pariškem, ki je bil v izbornih odnosih z Napoleonom III., ki mu je dajal na razpolago dovolj denarja za vse njegove reprezentacijske stroške. Najel si je bil palačo in v tej so se shajali vsi člani opozicije. Bil je to mož finega koncilijantnega značaja, ki je igral važno vlogo pomirjevalca. Usoda je hotela, da je umrl na zalosten način. Ustrelili so ga s predsednikom Bonjeanom in s tolikimi svečeniški vred vstaji (komunard). Francoska zgodovina ima malo žalostnejših prizorov kot je bil ta. Strossmayer je bil v stikih tudi z mgr. Place, škofom marsejskim, ki je imel edini pogum, da je vztrajal do konca in zagovarjal Strossmayerja tekem one znane viharne seje dne 22. marca 1870. S tem je približno končana vrsta prijateljev in ožjih stanovskih tovarišev Strossmayerjevih.

V krogih znanstvenikov in literatov je prištevati med njegove prijatelje sledeče osebnosti: Louis Leger, učeni slavist, kateremu je bil vdan od začetka. Pod njegovimi avspicijami je prišel v Djakovo tudi grof Begouen l. 1887. Slava Strossmayerjeva je imela veliko privlačno silo na Francoze. Malo po berlinskem kongresu je prišel k njemu arheolog de Cair de St. Aymour, potem

Marbeau, državni svetnik, Henri Lorin, eden ustanovnikov socijalnih tednov (semaines sociales), ki je umrl žal premalo, ne da bi bil doživel uspeha svojega dela. Dalje baron de Witte Charles Loiseau, ki se je v Djakovem poročil s hčerko Vojnovičevo in Begouen sam. Ti trije so edini še živi izmed Francozov, ki so poznali slavnega biskupa.

Otvoritev Oračnega dijaškega doma

Ljubljana, 15. novembra. V nedeljo ob 10. dopoldne je bil na skromen način odprt Oračni dijaški dom v Wolfovi ulici. Na dvorišču so se pred vzdano plaketo velikega dobrotnika našega dijaštva zbrali vsi dijak, ki uživajo že sedaj dobrih njegovih porok. Navzoči so bili dalje: rektor dr. Lukman, dekan juridične fakultete dr. Krek, dekan medicinske fakultete dr. Šerko, dekan tehnične fakultete inž. Kropač, dekan teološke fakultete doktor Ales Ušeničnik. Zdravniško zbornico sta zastopala dr. Defranceschi in doktor Gregorič. Otvoril je slavnost go-

spod dr. Alfred Šerko s kratkim nagovorom na navzoče, v katerem se je spominjal velikega dobrotnika, omenil delo odbora in končal z vzklikom, ki je bil geslo dr. Oražna in njegove dobe: »Vse za svobodo in narod! Naj ne ugasne njegov sponin med našim dijaštvom Slava mu!»

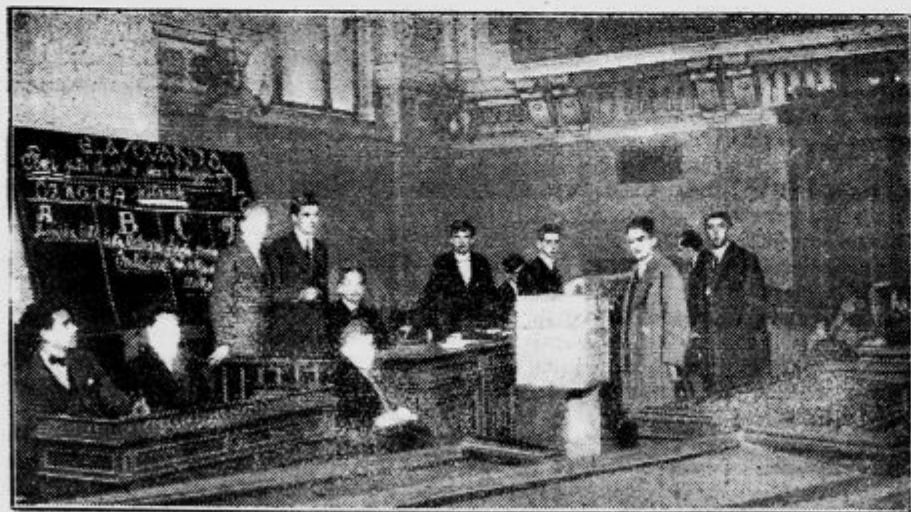
Imenom dijakov-medicincev, ki uživajo prosto stanovanje v Oračnem domu, je imel nato zanosen govor gospod Kožuh. Proslavljal je zasluge doktor Oražna kot človeka, borca in dobrotnika dijaštva in izrekel v imenu dijaštva zaobljubo, da se bodo ravnali po njegovih željah, da koristijo svojemu narodu.

Po slovesnosti so si udeleženci proslave ogledali preurejene prostore doma in dijaška stanovanja.

K razpustu občinskega zastopa v Mežici

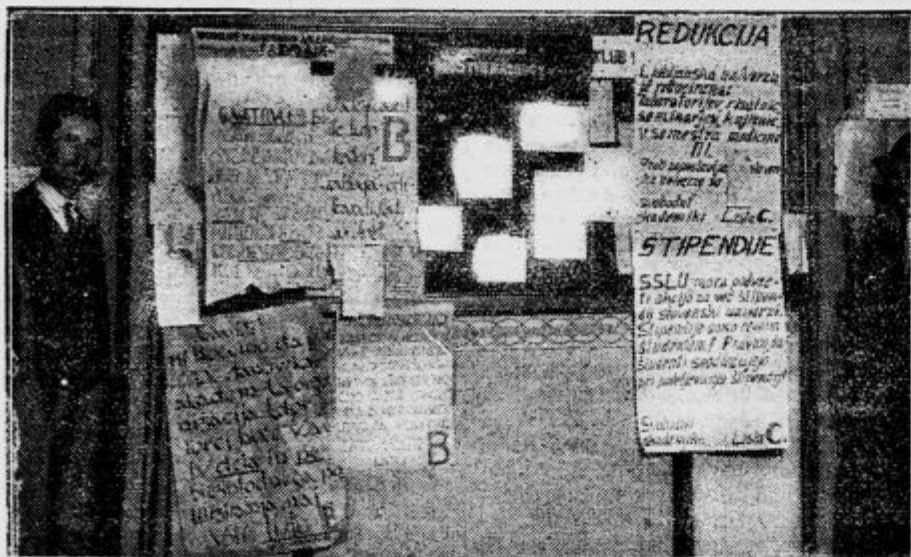
Mežica, 15. novembra. Včeraj smo pred nekoliko dnevi poročali o razpustu občinskega zastopa v Mežici. Razpuščen občinski odbor si je med drugim nabavil za svoje udobnejše poslovanje stroj za ostrenje svinčnikov, ki je stal nič manj kot 390 Din. Takšnega luksuza si menda ni privoščila doslej niti mariborska niti ljubljanska občina. Šolsko osebje pa si je dalo lani razlagati za lastno uporabo na stroške kraljevega šolskega sveta, v katerem je vodril in oblačil g. Moederndorfer, 40 kubičnih metrov drv za 950 Din. Če želi »Delavska politika« še več, ji bomo radi volje ustregli s še gorostasnejšimi podatki tega posebne vrste socialnega gospodarstva. g. Moederndorferja in njegovih tovarišev. Za enkrat pa prepuščamo nadaljno besedo oblastni preiskavi.

Dve slike sobotnih letitev svet skulpteljev lj

Zbornična dvorana z volilno komisijo.

Za predsedniško mizo sedijo štiri stoji komisarjevi sedi. Volilne komisije g. Ljuba Jurkovič. V ospredju vidimo zaklenjeno skrinjico v katero baš spušča volilne glasovnice.

Agitacijski lepaki in letaki na hodniku univerze.

V soboto so bile vse deske akademskih društev na hodniku v prvem nadstropju vseučilišča polne lepakov in letakov, s katerimi so si pristiski posameznih list še zadnji trenutek odgovarjali in skušali pridobiti čim več neopredeljenih za sebe. Na levi deska »Jadrana« z lepaki Bliste, na desni deska marksistov s svojimi lepaki.

Isce se filmska

zvezda za Hollywood. Volitve v Ljubljani dne 19., 20. in 21. v kinu »Ljubljanski dvor«. Vse dame, ki želijo sodelovati na konkurenci, naj se prilavijo pred predstavno v pisarni kina »Ljubljanski dvor«.

„Fanamet-Film“ Zagreb.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 16. novembra: Zaprt. Sreda, 17. novembra: »Skopuh« Red A. Četrtek, 18. novembra: Ob 16. uri: »Doktor Knock« ali »Triumf medicine«. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Petek, 19. novembra: »Joy«. Red C.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 16. novembra: »Otello«. Red C. Sreda, 17. novembra: Zaprt. Četrtek, 18. novembra: »Nižava«. Red B. Petek, 19. novembra: »Mrtve očje«. Red A. Sobota, 20. novembra: »Brivec sevilski«. E.

Mariborsko gledališče.

Torek, 16. novembra: Ob 20. »Miss Hobbs«. Red C.

Prvi koncert, ki se vrši v Ljubljani v proslavo stoletnice Beethovne smrti, se vrši v ponedeljek, dne 22. novembra t. l. v veliki dvorani hotela Union. Na sporedu so tri Beethovne skladbe, in sicer dve uverturi in klavirski koncert, katerega izvaja s spremljevanjem orkestra pianist prof. Anton T. rost z Dunaja. Simfonične skladbe izvaja orkester Muzike Dravske divizije, ki so jo

letos izdatno ponovno izdal ter je zopet v taki formi, da more izvajati tudi najlepša in največja simfonična dela. Vešča in umetniška roka višjega vojaškega kapelnika dr. C. rina nam jamči, da bo ta prvi koncert v proslavo Beethovna tudi v resnici vredn nesmrtnega genija, kateremu se klanja ves kulturni svet. Predprodaja vstopnic je izključno le v Matični knjigarici, cene so običajne koncertne.

»Otello«. Danes v torek se poje v operi za abonente reda C Verdijeva opera »Otello«, v kateri poje naslovno ulogo gosp. Zdenko Knittel. Ostale vloge so v rokah gđ. Zaluđove in gđ. Potuškove ter gg. Holodkova, Banovca, Mohoriča, Mitroviča, Rumpja in Perka.

Gostovanje D. Zupana v Zagrebu. Dne 5. novembra je, kakor smo že poročali, gostoval ljubljanski basist gosp. Drago Zupan v zagrebški operi. O tem gostovanju prinaša priznani zagrebški kritik Lajo Šafranek Kavič v »Obzorju« sledečo nad vse laškavo oceno: »Po gostovanju v klasični buffo-ologu Skitalec Vaarlama v Brvisu Gudonovu smo spoznali mladega ljubljanskega basista Drago Zupana v ulogi galantnega starca Bon Vivana Geronta v Puccinijevi operi »Manon Lescaut«. To pot s popolnoma nove strani. Gospod Zupan je črtel to novo zanimivo figuro s fino in karakteristično povdarjeno pevsko frazo in dizejo ter premišljeno, zna-

čilno in vzdržljivo igrjo. Smejemo se erotičnim nagonom starca, radujemo se gracijozni priljubljenosti in široki formalnosti rokokoa, ne da bi pri tem figura postajala smešna. Geronte je vedno gospod. To pravilno pojmovanje vloge, ki se izogiba vsakemu bufforijanskemu pretiravanju, dasi vsebuje ulogo take nevarnosti, je najboljša spričevalo umetniške inteligence gosta, ki je že v treh raznovrstnih ulogah dokazal svojo mnogostransko uporabnost. — Tako zagrebški kritik. Zanimivo je, da so imeli vse štiri glavne vloge v tej operi bivši ljubljanski pevci: ga. Zikova in gg. Šimenc, Cvejič in Zupan.

Komisija za državni izpit iz glasbe v Ljubljani razpisuje letošnji državni izpit iz glasbe na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Pravilne prijave, opremljene z vsemi dokumenti, je poslati do 20. novembra na naslov: Ravnateljstvo konservatorija v Ljubljani. K izpitu pripuščeni kandidati prejmejo od konservatorijskega ravnateljstva pismeno obvestilo o klavirskem, ustnem in praktičnem izpitu. Dr. Gornjir Krek, predsednik; Matej Hubad, ravnatelj konservatorija.

Lepa Helena na mariborskem odru. Kot prva operetna novost se uprizarja še ta teden klasična opereta »Lepa Helena«, Offenbacha, čigar krasno in duhovito glasbo je imela mariborska publika priliko občudovati že pred leti v opereti: »Orfej v podzemlju«.

Mariborski gledališki abonenti in imejtelji blokov se naprščajo, da vplačajo tretji obrok do 20. novembra.

Samo še danes ob 4. in pol 6.: HENNY PORTEN v več filmu

Rože z juga

ki je tri dni polni kino »Dvor« do zadnjega kotička. — Mi dani primerno.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR« Telefon 730.

g. Ivan Milač kot vladni komisar na občini. Kakor smo zvedeli danes, je veliki župan radi lažjega izvrševanja teh poslov in čimprejšnje vzpostavitev rednega občinskega zastopstva imenoval pravkar poseben sosvet, v katerem so sledeči gospodje: Iv. Hornbeck, župnik; Rudolf Galop, učitelj; Ciril Vončina in Konstantin Ryndin, uradnika; Makso Pratekar, kmet; Peter Logar in Ferdinand Lasnik, strojniki; Franc Breznik, pek, in Franc Stopar, gostilničar v Mežici.

Ker je »Delavska politika« poročala, da je bil za razpust občinskega odbora razpisan občinskega denarja samo preteza, da pa se je izvršil razpust iz posvem drugih motivov, omenjamo, da je bila izvršena precej natančna preiskava in je razpust sledil šele po raznih ugotovitvah pri tej preiskavi. Nekoliko rezultatov smo že objavili. Hujša dejstva pa vedo v Mežici prizadeti sami najbolj. Za danes navajamo le to, da se podrobnejša preiskava še nadaljuje in bo menda spregovorilo zadnje besedo še državno pravdnštvo in sodišče. Tu je en primer razpisavanja občinskega denarja: Razpuščen občinski odbor si je med drugim nabavil za svoje udobnejše poslovanje stroj za ostrenje svinčnikov, ki je stal nič manj kot 390 Din. Takšnega luksuza si menda ni privoščila doslej niti mariborska niti ljubljanska občina. Šolsko osebje pa si je dalo lani razlagati za lastno uporabo na stroške kraljevega šolskega sveta, v katerem je vodril in oblačil g. Moederndorfer, 40 kubičnih metrov drv za 950 Din. Če želi »Delavska politika« še več, ji bomo radi volje ustregli s še gorostasnejšimi podatki tega posebne vrste socialnega gospodarstva. g. Moederndorferja in njegovih tovarišev. Za enkrat pa prepuščamo nadaljno besedo oblastni preiskavi.

Predavanje o Siamu

V nedeljo, dne 14. t. m. je priredila ZKD v prostorih kina Matice velenanimivo predavanje g. inž. Lupša »O Siamu«. Predavanje je bilo spremljano z lepimi skioptičnimi slikami, katere je zbral g. predavatelj tekom svojega dolgoletnega bivanja v tej eksotični deželi. G. predavatelj, ki je bil l. 1908. poslan od dunajskega geološkega instituta v Siam, nas je seznanil z deželo daljnega orijenta, o kateri je bilo naši širši javnosti doslej le malo znanega. Medlo sliko, katero smo imeli doslej, nam je razjasnil g. inž. Lupša v markantnih obrisih tako iz geografičnega, kulturno-poličnega, zgodovinskega, etnografskega in gospodarskega vidika. V deželi vlada priložen demokratizem, kakršnega bi si lahko želela marsikatera evropska država. Glavno mesto Bangkok je rezidenca originalnega slamskega kralja ter ima značaj orientalskega velenesta. Tu se vidijo stiki evropske civilizacije in vzhodnoazijske kulture. Tu je središče trgovine, kjer si podajajo roko evropski, ameriški in vse vrste azijskih trgovcev. G. predavatelj je pripovedoval dogodke, katere je doživel na svojih številnih ekspedicijah v severne kraje Sijama, o lovih na slone in druge zverci. V nepredirnih praozdovih kraljuje čete divjih slonov, ugrov, leopardov itd., v jezerih in vodah so želve in krokodili. Največjo nevarnost tvorijo kače, od katerih dosegajo nekatere dolžino 5-6 metrov. Bujna je flora pragozdov in v kronah nebotičnih palm kraljujejo orli, jastrebi in opice vseh vrst. — V deželi so bogate riževe plantaje. Na slamskem trgu prednjačijo danes Danci, ki imajo v svoji trgovini investiran milijarde in milijarde. Danci imajo sploh vso plobov v svojih rokah. G. inž. Lupša je omenil, da so se pojavljali na slamskem trgu tudi naši izdelki. Pred vojno je bila na trgu zelo iskana emailirana posoda iz Westenove tovarne v Celju. V Madrasu je predavatelj naletel na štajerska jabolka.

Predavanje je bilo izredno zanimivo; zato je tudi privabilo ogromno množico poslušalcev, da je bila dvorana pri obeh prireditvah zasedena do zadnjega kotička. Z napeto pozornostjo je sledila publika izvajanjem izredno dobrega govornika, ki je znal svoje poslušalce fascinirati do zadnjega stavka. Po skoro dvournem govoru je predavatelj moral končati, obljubil pa je posetiti Ljubljano prav kmalu zopet, kar si vsi želimo.

Kaznjenci koncertirajo ...

Maribor, 15. novembra

Včeraj predpoldne je priredilo mariborsko Podporno društvo za odpuščene kaznjence v okusno okrašen centrali kaznišni koncert svojim članom in prijateljem društva. Spored je bil precej obsežen: 7 pevskih točk moškega zbora, 3 osmerospelvi, 2 točki za orkester in 3 deklamacije.

Številne udeležence je uvodoma pozdravil predsednik društva, višji kazniški ravnatelj g. N. J. Vrabl, ki je s tu potrebno železno disciplino in psihološko uvidenostjo spravil v zavod pravi duh pobožnosti.

nja izgubljenih ljudskih eksistenc in njihove vzgoje. V nagovoru je povdarjal naloge društva za odpuščene kaznjence in njegov pomen za Maribor in bližnjo okolico.

Dasi obstoji zbor iz samih kaznjencev in pevcev iz najrazličnejših socialnih slojev ter so samo štirje izmed njih pri vstopu v kaznišnico sploh poznali note, vendar je nastopal zbor v vseh točkah tako sigurno in izvajal s toliko preciznostjo, kakor kak izurjen zbor večjega pevskega društva, da je iznenadil vse navzoče. Enako je vseskozi zadovoljil tudi orkester. Če pomislimo, da se je v kaznišnici pričelo s pevsko solo šele meseca maja tega leta, je orkester zadovoljivo zasvirala Mozartovo Koračnico svetnikov in Webrovo Molitev. Izredno občutno so bile prednašane tri deklamacije in zahvalni govor nekoga kaznjence. Ves spored je bil smotreno sestavljen tako, da je imel v mislih domovino in svobodo zaslužjenega dela našega naroda in slovanstva.

Glavna zasluga na tako lepo uspelem koncertu gre kazniškemu učitelju g. M. Cizlju, ki je pripravil in vodil vse točke sporeda. »Jutro« je o blagodejnem delovanju g. Cizlja med kaznjenci, zlasti med mladino že poročalo. Priznanje so mu izrekli to pot vsi mariborski ljubitelji lepega petla. Koncerta so se razen številnega uradništva, učiteljev in zastopnikov trgovskega stanu udeležili tudi zastopniki oblastev, kakor državni pravdnik g. dr. Grassel, predsednik okrajnega sodišča g. dr. Žhier, predstojnik okrajnega sodišča g. Ivan Zemljič, ravnatelj šol ter ravnatelj jetnišnice g. Anton Hohnjec itd.

Brez sledu

Ljubljana, 15. novembra

Policija in javnost stoji ta glede roparskega umora v Rožni ulici še vedno pred nerešeno zagonetko. Dasiravno je kriminalni aparat z naravnost mrzlično vztrajnostjo na delu, doslej še ne beleži pozitivnega rezultata. Preiskava se zaenkrat suče še v zasliševanju raznih Primožičevih znancev, strank iz hiše, njegovih poslovnih tovarišev ter članov družine Balohove, pri katerih se je zadržal Primožič zadnji dan, predno je izginil. Zaslišanih je bilo doslej na policiji že okrog 30 oseb.

Iz zaslišanja vseh teh ljudi je policija zaenkrat dobila vrlo ključno sliko, nekaj čarobni krog, ki se suče s čudovito naglico naokrog in le majhno črto, ki kaže v neko ne prav določeno smer do pravega zločinca. Motenje nastaja namreč ravno v različnosti izpovedi zaslišancev. Vedno je še nerešeno vprašanje, kje je hodil umorjeni Primožič po svoji poslovitvi od Balohovih. Še manj pa je zaenkrat znano, s kom je bil pozneje v družbi. Izključeno tudi ni, da se je vračal domov sam in se mu je morilec pridružil šele na poti proti domu. Dasiravno je skoro verjetno, da je Primožič morilca, v katerem je slutil prijatelja, ki je hotel pri njem prenočevati, sam povabil v stanovanje. Tudi ni popolnoma izključeno, da je prišel nenapovedano k njemu v poznih nočnih uri. Mogoče je, da je imel do stanovanja ponarelen ključ, za hišna vrata, ki so bila velikokrat odprta, ga sploh ni rabil. Tudi je verjetno, da se je morilec že pred prihodom Primožiča domov skril za obloko v sobi in udaril, ko je ta zbulen po kakom šumu hotel planiti iz spanja pokonci.

Kako zelo se javnost zanima za rešitev uganke, je razvidno iz tega, da se pečuje z izsledovanjem morilca, seveda na lastno pest, celo tajni spiritistični krožki v svojih seansah.

Pred sodniki

V Smarju so septembra popravljali delavci cesto. Omenjenega dne so šli otroci iz šole in sklenili po kupih izkopane zemlje. Dečki so uporabili priliko. Ker so visoki krog mejili na vrt kmeta Matevža, ki je ograjen s trto, so jim ti kupi ravno prav prišli. Kakor čivkajoči vrabci so zleteli na najvišji kup in se nazobali grozjda. Deca pa ni mislila na to, da je grozdič prepovedano trgati. Kmalu za otroci so se tudi delavci, ki so šli od dela, poslužili priliko in ta in oni je odtrgal kak grozd. Tudi Ficelj je utrgal mal grozd, pa ga je opozil Matevž in mu naprtil vso tatvino, okoli 6 kg grozjda. Ficelj je bil zelo hud in ker se je sodnik prepiral, da Ficelj res ni potrgal grozjda, ga je oprostil.

Posestnika sin Tone iz Laz je natpel očeta, zato je bil obsojen na 5 dni zapora. To ga je tako razjezilo, da si je določil še 10 dni. Ze naslednji dan je namreč natpel še enkrat očeta in tudi brata, ker pa brat ni pričal, je bil obsojen le radi očeta, ki ga je tolkel po nosu in ustih.

Fran Korošec, urar, Ljubljana, Barvarska steza 6 (l. nadst.). 176 (dohod iz Poljanske ceste ob hiši šte. 7.) sprejema in popravlja vsakovrstne ure trpežno hitro in ceno ter daje 1 leto garancije. Nadalje izdeluje vse specialne dele za ure itd.

Danes ob pol 8. in 9. uri: Veliki »UFA«-Balkan film

„Raj Evrope“

Pesem narave in moč razum. Človeka V glavni vlogi Otto Gebühr, Dora Bergner, Willy Kaiser Heyl, Mary Parker.

V sicu Evrope, v zemeljskem raju, v desetem parku, v naši mili Švicarski. Večkratne prirodne krasote Švice v filmu!

Izven programa: bomba smeha

„Macan kupuje banane“

Smeha polna burka! Vselej in vpletje!

„KINO DVOR“

Telefon šte. 730.

Domače vesti

* **Kralj v Topoli.** Kralj Aleksander je odpočival v nedeljo popoldne v spremstvu svojega adjutanta generala Hadžića v Topoli, kjer ostane več dni.

* **Zahteve invalidov.** Zastopniki invalidskega združenja so v soboto posetili finančnega ministra ter ga obvestili o zahtevah invalidske organizacije, ki naj se sprejmejo v novi finančni zakon.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba starešine pri pošti Nova vas pri Rakeku (II-2) — Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Zgornja Poljska (III-3) Jamčevina 800 Din. Letni prejemki: redna plača 6000 Din, doklada (50% redne plače) 3000 Din, za odpravljanje in prejetje pošte izven uradnih ur 182 Din za prenašanje pošte 4732 Din, za selsko dostavo 2496 Din.

* **Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Ječica (II-3).** Jamčevina 1000 Letni prejemki: redna plača 7800 Din, doklada (50% redne plače) 3900 Din, za odpravljanje in prejetje pošte izven uradnih ur 182 Din, za prenašanje pošte 2184 Din. Prošnje naj se vlagajo s prilogami na direktno pošto in telegrafa v Ljubljani do 30. novembra 1926.

* **Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Sv. Križ pri Kostanjevici (II-3).** Jamčevina 1000 Din. Letni prejemki: redna plača 7800 Din, doklada (50% redne plače) 3900 Din, za odpravljanje in prejetje pošte izven uradnih ur 182 Din, za prenašanje pošte 2184 Din. Prošnje naj se vlagajo s prilogami na direktno pošto in telegrafa v Ljubljani do 30. novembra 1926.

* **Med prilogami mora biti tudi potrdilo kraljeve oblasti (županstva), da ima prošilec (za pogodbeno pošto) zagotovljen prostor za pošto.**

* **Zrakoplovna pošta.** Ministrstvo naznani, da je s 1. novembrom prenehalo odpravljanje pošilk z zrakoplovi in da bo o pravem času vse pošte obvestilo, kdaj se zrakoplovni poštni promet geto otvori.

* **Napredovanje na podlagi strokovnih izpitov.** Državni svet je na svoji poslednji seji storil naslednji važni načelni sklep: V nasprotju z dosedanjim praksom ne more noben državni uradnik samo na podlagi teoretičnega izpita, predpisanega od ministrstva prosvete, napredovati v višjo kategorijo kakor mu to pripada po uradniškem zakonu. V to svrhu je v vsakem slučaju potreben tudi za dotično službeno področje predpisani državni strokovni izpit.

* **Promocija dr. Vladana Gjorgjevića.** V veliki dvorani starega vseslužbišča v Beogradu je bil v nedeljo promoviran za doktorja honoris causa dr. Vladan Gjorgjević, politik in dolgoletni predsednik vlade za častnega doktorja medicine beogradske univerze. Dr. Gjorgjević je svojedobno sprožil ustanovitev medicinske fakultete v Beogradu.

* **Himen.** V nedeljo so se v Ljubljani poročili: veletržec g. Franc Oset z gospodično Justino Gaber ter geometer pri agrarnih operacijah za mariborsko oblast g. Ličar z gospodično Stefko Jamnikovo. Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V nedeljo je umrl v Novem mestu v 64. letu starosti tamonjilni trgovec g. Anton Ogrin. Pogreb bo danes na domačem pokopališču. V Ljubljani sta preminula včeraj g. Anton Bočkar, brivski mojster v Koldovskovi ulici in g. Ivan Gaber, državni upokojenec, N. v. m. p.!

* **Železniška zveza Slovenije** in Vojvodino V Novem Sadu se je prošlo soboto vršila konferenca gospodarskih korporacij v zvezi z izboljšanja železniških zvez. Konferenca je zlasti zahtevala primereno železniško zvezo s Slovenijo, da se na ta način olajša preskrba Vojvodine z lesom.

* **Gradnja mostu** v Medvodah. Iz Medvod nam poročajo: Na mesto odnečnega mostu građe začasni most. Pri stavbi je zaposlenih 15 tesarjev in delavcev. Delo ima biti dovršeno v 40 delovnih dneh. Stalni novi most bo na zgrajen iz betona in sicer nekoliko višje kot začasni. Vseled starega mostu smo imeli v Medvodah par hudih ovinkov, ki se znatno zmanjšajo s preložitvijo ceste, novim stalnim mostom, kar bodo z veseljem pozdravili vozniki zlasti pa avtomobilisti. V Ločnici pričakujejo te dni pionirje, da bodo pomagali ljudem pri popravilu cest in potov ter uravnavali struge.

* **Zdravje.** Ravnokar sta v skupnem zvezku izšli 10. in 11. številka zdravstveno poučnega mesečnika »Zdravje«, ki ga ureja dr. Ivo Pirc, ilustrira pa slikar-grafik Justin. Vsa številka je posvečena asanaciji Lukovice. Urednik dr. Ivo Pirc nam v svojem zanimivem spisu podaja historijat akcije za higijensko delo sploh in zlasti za asanacijo Lukovice pri Domžalah, kjer so se že več let pojavljale razne kužne bolezni, zlasti pa tifus, ter opisuje, kako se je izvršila asanacija in zgradil »Zdravstveni dom« — prvi v Sloveniji. »Zdravje« stane za celo leto samo 30 Din.

* **Vojaška glasbena šola v Vrhu.** V vojaško glasbeno šolo v Vrhu se je prijavilo letos nad 600 kandidatov. Po zdravniškem pregledu in preizkušnjih glasbenih sposobnosti je komisija sprejela v šolo 200 kandidatov.

* **Železniški vlak v jarku.** Bitzu postaje Mosti v Bosni se je preteklo soboto pripetila železniška nezgoda, ki bi bila lahko imela težke posledice. Tovorni vlak, ki je

* **Prva starokatoliška maša v Stenju.** Z jutranjim vlakom je odpotovalo iz Zagreba v Stenjevec nad 200 starokatolikov s štirimi starokatoliškimi duhovniki Na kolodvoru jih je pozdravilo tamkajšnje ljudstvo. Nameravalo se je odslužiti starokatoliško mašo na javnem trgu, a domačini so zahtevali, naj bo starokatoliška maša v cerkvi, ki je njihova last. Ko je bila končana maša novoimenovanega katoliškega župnika v Mo krovici, je župnik hotel cerkev zakleniti, a starokatoliki so se zgrnili v cerkev s svojimi duhovniki. Starokatoliški župnik Biskupovič je celebriral mašo, mešani zbor pa je pel Vilharjevo mašo. Po evangeliju je kanonik Donković pridikal o temi: Povratek k čistim stari krščanski veri. Po maši je župnik

Zagorac predaval na trgu o borbi Hrvatov in Slovencev za narodni jezik v cerkvi. Po tem je ljudstvo izvolilo odbor, ki naj bi takoj prišel z organizacijo starokatoliške župnije. V Stenjevcu je bila pripravljena močna oborožena sila, ki pa ni imela povišja, stopiti v akcijo.

* **Svat ustrelil ženina.** V Bitunji pri Mostarju so v soboto povodom neke svatbe streljali s puškami in možnarji. Po nesrečnem slučaju je bil ženin od krogle zadet v glavo ter se je zgrudil mrtev na tla.

* **Sueg in volkovi.** V Hercegovini je padlo v zadnjih dneh mnogo snega. Črede volkov so se vsled snega približale selom in napravile mnogo škode med drobnico.

* **Poskušani samonar Slovenke v Zagrebu.** 23 letna kuharica Genovefa Gačnik, rodom iz Maribora je v nedeljo popoldne izpila v Zagrebu v samonarilnem namenu steklenko lizola. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer so ji nudili prvo pomoč, vendar je njen položaj zelo težaven. Kaj je pogluno nesrečnico v obupni korak, ni znano.

* **Tihotapec obsojen na 12 milijonov dinarjev.** Po naredbi finančnega ministra je bila nedavno organizirana posebna finančna služba za razkrivanje tihotapev. Ta organizacija je imela že lepe uspehe, a njen največji dosedanj uspeh je brez dvoma aretacija Oskaria Nagelbergerja, trgovskega agenta z Dunaja, ki je vuhotalil že mnogo blaga v Jugoslavijo, zlasti pa v Zagreb. Dne 15. oktobra ga je omenjena organizacija zalotila ter mu zaplenila 651 kg svilenih tkanin. Glavna carinarnica v Zagrebu je Nagelbergerja obsojila na 12 milijonov dinarjev denarne globe, za svoja prejšnja tihotapstva pa bo sojen po finančnem zakonu. Dognalo se je da je Nagelbergerja podpiralo pri tihotapstvu več nižjih železniških uslužbencev. Vihotapljenno blago so kupovali zlasti zagrebške trgovke. Zdi se, da je Nagelberger medtem pobegnil iz naše države. Globa v znesku 12 milijonov Din se bo v tem slučaju v smislu finančnega zakona izterjala od onih trgovcev, katerim se dokaže, da so bili z njim v zvezi.

* **Bolečine v želodcu,** zaprtost, bolečine v črevesih, slabo prebavo, glavobol, bledolčnost, ozdravite najhitreje z naravno Franc Jožefovo grenčico, ako spijete pred spanjem zvečer polno čašo Franc Jožefove grenčice. Specialisti za prebavne bolezni priporočajo vsakomur to priprosto sredstvo Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Najnovije bluze,** obleke, batistno perilo in otroške obleke priporočila Kristofelj-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Emulzijo iz novo prispelega ribjega olja s fosfati,** vsak teden svežo izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, (Kongresni trg 12).

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Najnovije bluze,** obleke, batistno perilo in otroške obleke priporočila Kristofelj-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Emulzijo iz novo prispelega ribjega olja s fosfati,** vsak teden svežo izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, (Kongresni trg 12).

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Najnovije bluze,** obleke, batistno perilo in otroške obleke priporočila Kristofelj-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Emulzijo iz novo prispelega ribjega olja s fosfati,** vsak teden svežo izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, (Kongresni trg 12).

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Najnovije bluze,** obleke, batistno perilo in otroške obleke priporočila Kristofelj-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Emulzijo iz novo prispelega ribjega olja s fosfati,** vsak teden svežo izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, (Kongresni trg 12).

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Najnovije bluze,** obleke, batistno perilo in otroške obleke priporočila Kristofelj-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Emulzijo iz novo prispelega ribjega olja s fosfati,** vsak teden svežo izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, (Kongresni trg 12).

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobiti po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Najnovije bluze,** obleke, batistno perilo in otroške obleke priporočila Kristofelj-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* **Emulzijo iz novo prispelega ribjega olja s fosfati,** vsak teden svežo izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, (Kongresni trg 12).

* **Krasen dan nam je naklonila** včeraj letošnja jesen. Že ob sedmih zjutraj je kazal termometer 14 stopinj Celzija, opoldne pa celo 22, torej temperatura, kakor je običajna meseca junija ali septembra. Tudi naša flora se nima prav nič poznojesenskega značaja. G. Adolf Zor nam je prinesel krasnih trobentico ki jih je natrgal na lovskem pohodu.

* **»Oblastno središče trezne mladine«** v Ljubljani vabi v društvo »Treznost« vse sestre članice kakor vse brate člane, ki so bili vpisani pri kakršnemkoli abstinenčnem »Kolu« in so izpremenili svoje bivanje, da se javijo na naslov Društva »Treznost«, Levstikova ulica 4-II.

* **Preporodaš Danes,** ob 5.30 seja ožjega odbora, katere se morajo izredno udeležiti tudi načelniki zavodov. — Odbor.

* **Sentjakovski gledališki oder** vabi vse one gospode in gospodične, ki so sodelovali pri Cankarjevih »Hlapcih« k vaji u — Merkurjev jour fix bo v četrtek dne 18. novembra ob 8. zvečer v restavraciji »Zvezda«. — Odbor.

* **Izgubila se je srebrna** damska ročna torbica na poti čez železnico proti Rožniku, kakih 150 korakov od prelaza dalje. Pošten najditelj se naproša, da torbico proti primerni nagradi odda v trgovini Drago Schwab.

* **Policijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 3 tatvine, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 2 prestopka prekrščenja policijske ure, 1 pretep, 1 prestopke hoje po železnici, 2 poškodbi tuje lastnine, 1 prestopke higijenskih predpisov, 1 prestopke obrti nene reda in 1 goljufija. Aretacije so bile izvršene 4 in sicer: 1 radi tatvine, 2 radi zasledovanja v policijskem dnevniku in 1 radi vlačugarstva.

* **Martinovanje pod kozolcem.** Znana vlačugarica Katrica J. doma z Dolenjskega je spala v nedeljo pod nekim kozolcem v Dravljah. Nenadoma jo je nekdo pobožal in ko si je Katrica pomencala oči, je napravila usta na poljub, kajti zbudil jo je njen Francelj. Ko je prišla popolnoma k sebi ji je Francelj predstavil še tri svoje prijatelje. In ker je Katrica krotka po naravi, Francelj ni zamerila njegove ponudbe. Prišlo se je razposajeno Martinovanje, ki je trajalo do zgodnjega jutra, dokler se izza vogala ni pojavil stražnik, ki je pijano druščino odvedel na stražnico in pozneje na policijsko ravateljstvo, kjer so izvedeli, da jih čaka za nočno veselje huda pokora. Martinjaki so namreč običajni v zaporu. Katrica sama pa je morala zaenkrat v bolnico, kasneje pa bo tudi odseljena nekaj tednov.

* **Dinarski dan** Jugoslovenske matic. Ob 6. obletnici Rapalla je priredila mariborska Jugoslovenska Matica dinarski dan v soboto in v nedeljo. Celoleten izkupicek obeh dnevo je bil približno Din 8000 kar za Maribor ni baš mnogo.

* **O kongresu ženskega saveza,** ki se je nedavno vršil na Bledu, bo predavala v sredo, dne 17. t. m. v dvorani Studijske knjižnice gđ. Jela Levstikova. Predavanje priredi mariborsko Slovensko žensko društvo, ki pričakuje obilne udeležbe. Vstop je vsakomur prost. Vodstvo vabi zlasti tudi srednješolske dijakinje.

* **Prosta stanovanja.** Stanovanjsko razsodišče v Mariboru razpisuje sledeča prosta stanovanja: 1.) Prešernova ulica št. 31. I. nadst., 3 sobe, kopalnica, soba za služkinjo, kuhinja in pritlikline od stranke Jos. Vovčine. 2.) Trg Svobode št. 3-I. 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Jerneja Kladič. 3.) Majstrova ulica št. 3-III. 2 sobi kuhinja in pritlikline od stranke Andreja Uršiča. 4.) Gosposka ulica št. 28-I. 1 soba, kabinet in kuhinja ter pritlikline od stranke P. Erzina. 5.) Jurčičeva ulica št. 8-I. dvorišče, 2 sobi, kabinet za služkinjo, kuhinja in pritlikline od stranke Ivana Tičar. 6.) Stalna ulica št. 1-I. 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Martina Markač. 7.) Tržaška cesta št. 8-I. 2 sobi, v eni se nahaja premakljivi štedilnik last prejšnje stranke Feliksa Cotič. 8.) Splavarska ulica št. 7-I. 1 soba s štedilnikom od stranke Ignaca Horvat. 9.) Studenti, Ciril Metodova ulica št. 6. 1 soba, kuhinja in pritlikline od hiš. pos. Josipa Vogler. 10.) Krčevina, Aleksandrova cesta št. 146. 1 soba s štedilnikom od stranke Antona Kremlj. Prošnje je vložiti do četrta.

* **Aretacija političnega voditelja.** V petek je imela svojo senzacijo Frančiškanska ulica, kjer se je odigral jako interesanten dogodek. Znani mariborski »politik« Fran Zagorski je imel na policiji še plačati neki dolg. Odsedeti bi moral 14 dnevno kazen. Ker pa ni kazal ravno posebnega veselja do zaporov, ga je v petek popoldne prišel policijski organ in ga pozval, da gre z njim. Mož pa se je energično uprl takemu »nasilju« in se prijel za planke, odkoder se ni dal odtrgati. Policijski organ se je na vso moč trudil, pa ni šlo, ker je imel vitez v svoji ženi jako dobro oporo. Detektiv je vlek el Zagorskega, ki se e držal plota, žena pa je detektivu nabrala se je takoj mnogo radovednejšev, ki so se od srca nasmejala. Šele ko je prišla pomoč, se je posrečilo ukrotiti »viteza«, ki je z »izbranimi« besedami obkledal varnostna organa.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** v Mariboru priredi dne 5. januarja svoj VIII. elitni ples v Narodnem domu pod pokroviteljstvom soproge velikega župana gospe dr. Pirkanmajerjeve. Ker je čisti dobilek plesa namenjen podporam revnih akademikov prošimo ostala društva, da na ta datum ne priredijo druge prireditve.

Danes Pat & Patachon kot mlinarja.

Novo.

Prvič v Ljubljani.

Kino Ide I.

Predstave ob: 3, pol 5, 6, pol 8 in 9. uri.

Velika razprodaja!

Radi opustitve trgovine prodajamo vse oblačilne predmete za moške, damske in otroške konfekcije globoko pod lastnimi nakupnimi cenami.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg.

Iz Celja

* **Obletnica Rapalla** tudi v Celju prepevoda. Med nedeljskimi celjskimi novicami smo že kratko obvestili celjsko občinstvo, da je po ministrskem ukazu policijska oblast nedeljske prireditve prepovedala. Šesta obletnica našega ponašanja v Rapallu bi se morala vršiti v nedeljo v telovadnici celjskega Sokola s predavanjem o Rapallu in s popolnoma internim značajem, ker bi se ga bili udeležili, čeprav se delala propagando za to tudi druga celjska narodna društva, po ogromni večini člani in članice celjskega Sokola. V svoji naravnost bolnični korektnosti in srčnatni ponižnosti, pa je smatrala naša vlada, da znajo celo predavanja o zgodovinskih dejstvih ogroziti prijateljske odnose do italijanskega naroda. Med tem ko v Beogradu obvelja vedno to, kar dikтира italijanski poslanik Bođero, poželjajo po slovenskem Primorju naše narodne in kulturne institucije, trgajo našim bratom z nasiljem iz srca ljubezen do matere jezika ter zapirajo po ječah narodne voditelje, ki imajo edino ta greh na sebi, da italijanskemu fašizmu na ljubo ne marajo še živi v grob. Ko se je zvedelo v soboto popoldne in zvečer po Celju, da je prepovedano nedolžno sokolsko predavanje, se je vsega narodno čutečega prebivalstva polastilo veliko ogorčenje. Razumljivo je bilo tudi, da so se drznili vpiti nekateri mladi ljudje »Doli z Mussolinijem«, na kar so bili aretirani, a kmalu zopet izpuščeni. Ogenj gnjeva se na ta način ne bo potlačil, pač pa se obrača proti vsem onim, ki tepajo našo slovensko zemljo, a tudi proti onim, ki v tako težkih trenotkih ne znajo jasno izreči naše narodne časti in ponosa.

* **Celjska mestna elektrarna.** Kot novi obratovodja mesta elektrarne je nastopil v ponedeljek, dne 15. t. m. svojo službo g. inž. Srečko Sajovic iz Ljubljane. Dosedanjemu obratovodnji inž. Petriju, ki je bil razrešen te službe na lastno prošnjo, je mestni občinski zastop izrekel za njegovo vestno službo priznanje in zahvalo.

* **Martinov večer** v Celju. Bilo jih je v soboto, dne 13. t. m. v Celju več, a so vsi potekali prav animirano. Občeslovensko obrtno društvo je preskrbelo v restavracijskih prostorih Narodnega doma svojemu članstvu in prijateljem pridobitnih krogov z raznovrstnimi šaljivimi in originalnimi presenečenji mnogo smeha in zabave. V hotelu Balkan, pri br. Bernardiju, se je zbralo na ta večer v velikem številu in v dobrem razpoloženju članstvo celjskega Sokola. V mali dvorani Celjskega doma so pa preživeli prijatelji Martinove goske in dobre kapljice nekaj brezskrbnih in prijetnih uric. Sv. Martin je precej oamnil tudi nedeljske lovce

Naši onstran granic

Po dnevih nasilja v Gorici

Po dnevih groze in vznemirjenja se je povrnilo v Gorico zopet normalno življenje. Duhovi so se umirili, ljudje prihajajo z dela in vprašujejo o pritaženosti, kaj se je zgodilo, meščani v istotako pritaženi besedi odgovarjajo, kaj je bilo.

Ta pritaženost je namreč značilna za naše razmere. Fašistovska vlada je podvela zelo strogo mere, da se vzdrži na krmilu. Pod vtišom novih zakonov, ki pretijo s strogimi kaznimi, se vrši naše življenje, ki je zavzelo nek poseben ton. Ljudje se še o čisto navadnih, neznanih stvareh ne upajo pogovarjati glasno. Meja med dovoljenim in nedovoljenim je tako majhna, da je niti opaziti ni mogoče. Ne zahajajo v gostilne, nekateri so se odpravili tudi v kavarnam, jedva doma se jim zdi varno zavetišče pred nesrečo, ki lahko začne z nepričakovano besedo. In to ne samo med Slovenci, ampak tudi med prebivalci druge narodnosti. Molk je značilen za naše dni, ki jih preživljamo.

Molk tudi v časopisu. Niti en list ni prinesel niti ene črke od dogodkih, ki so se odigrali zadnje dni po Italiji. Vse je odeto v črno tajnost in pokrito z nepovrnim molkom. Komaj med vrsticami smo zadnjič brali, da so se vršile demonstracije pred francoskim poslanstvom v treh mestih. To je poročala «Edinost» in če se ne motimo, je bila ravno radi tega zaplenjena. Nič o divjanju v Gorici, nič o dejanskih izpadih na Nemce v Poadižu in na Francoze v Alpah za Turinom, nič o nasiljih proti opozicijsalcem. Grozna tišina vlada, in ne vemo, kaj naznanja.

Ni čuda tedaj, da naši ljudje s čudom gledajo, da listi nič ne poročajo, prihajajo sami v mesto, da izvedo kaj natančnejšega. Ustno izročilo pa je hujše nego časopisje. Novica, ki je prenečena od ust do ust, vije vse močnejše, kot more vzgati zapisane besede. Danes, ko to pišemo, smo pričani, da ni slovenskega doma, kamor bi že ne bil prišel glas, da so v Gorici pustili naše kulturne domove.

In če je prišel ta glas v slednjo slovensko hišo je naredil svoje poslanstvo. Vžgal je slednje slovensko srce v novem ognju. To pa poznamo naše ljudi: Streti se pa ne dajo.

Vsa poročila, ki so prihajala prve dni, so imela kljub točnosti nekaj napak. Ljudje so bili zbegani in so govorili vse križem različne stvari, nekateri se sploh niso upali preveč prikazovati na ulicah. Tako se je raznesla vest, da so neodgovorni mladeniči v zloglasni noči razbili tudi upravo «Goriške Straže». Ne samo to je res, pri staviti moramo tudi, da so razdeljali isto tako tudi uredništvo in tajništvo goriškega pol. društva «Edinost» (dr. Biteznička),

nad katero so se znesli s posebno vneto, tako, da so mu celo pult razkrali. Vsi trije uradi se namreč nahajajo v eni in isti hiši, via Mameli št. 5.

Izmed razbitih lokalov se je opomogla le Narodna tiskarna, ki je popravila razbite šipe in pobrala raztresene papirje in povrnjeno pohištvo. Društvo «Mladika» je moralo raznesti svoj inventar na vse strani, da je napravilo fašistom prostor. Zveza prosvetnih društev še vedno kaže svoje razdejane, ki je eno najvzornejših, kar so jih mogli narediti. Trgovski dom je tudi dobil svoje prejšnje lice. Fašistovska straža v glavnih vratih je izginila; črn pepel, ki je nastal na cesti od požara inventarja, je dež izpral, mrtvaške zastave so izginile z oken, razbite šipe v oknih prostorov Pevskega in glasbenega društva so namestili z novimi. Časopisni so prinesli vest, da imaš jo goriški fašisti svoj sedež v via Petrarca. Iz tega je jasno razviden namen in namen fašistovske noči, ki so jo bili uprizorili v Gorici. — V četrtek — dne 11. t. m. so imeli otvoritveno slavnost s plesom.

Za ilustracijo naj povemo še to, da so imeli vse dni na sredi dvorane napravljen katefalk, pregren s črnim prtom, na katerem je stala mrtvaška glava, ob katefalku pa je stala tabla z napisi Slovencev: Besednjak, Podgornik, Srebrnik, Gabrček, Medveček.

Značilno je tudi, da so prinesli italijanski listi kratko poročilo, da zahvalo in pohvalo na fašistovsko sekcijo v Gorici in v Podgori, češ, da so lepo in primerno praznovali obletnico zmage in so čisto v duhu velikih idej, ki jih zastopajo, zaključili praznovanje.

Lepe besede, ki govorijo za cele strani, če ne za cele knjige!

— O potrebi vodovoda za Trst so si na jasnem vsi poklicani faktorji. Vse pa kaže, da velikega, izdatnega vodovoda Trst ne dobi. Občina si bo morala pomagati z manjšimi vodovodi. Razpravlja se zopet načrt s Padežem in Suhorco. Iskala se je podpora pri vladi ali ta jo je odkrila. Najprvo se izvrše vodovodna dela v Osapski dolini.

— Iz Trsta poročajo, da društvo «Zora» v Rojšanu in «Kres» v Storjah na Krasu nista bili razpuščeni.

— V Ocizli-Klancu v Istri imajo hudo italijansko učiteljico, ki sovraži «druge» rodne otroke. Nabija jih s palico po glavi, suva v obraz s pestjo, deklice vleče za kito. Surovo zmerja otroke in njihove starše. Odovana je pritožba na šolsko oblast.

— V pismu pokrajino je bilo premeščenih največ slovenskih železničarjev. Ni je vasice v deželi, ki bi ne imela slovenskega železničarja. Pravijo, da so domačini z njimi prijazni.

Sport

Ponesrečena izredna glavna skupščina LNP.

Predčasno zaključeno zborovanje Policijskega zborovalni dvorani.

V nedeljo se je vršila v Ljubljani izredna glavna skupščina Ljubljanskega nogometnega podsvetja. Skoraj vse dosedanje skupščine te glavne organizacije slovenskega nogometa so bile sicer zelo burne, vendar pa so se mogle vsaj redno končati. Vedno in vedno se je upalo, da se bodo mogla nasprotstva med ilirijo in Primorjem, ki so glavni vzrok za sedanje neznoze razmere v našem sportu, vsaj toliko ublažiti, da bi se moglo računati s tem, da bo naš sport vidoma napredoval, ker je znano, da imamo za to vse potrebne pogoje. Toda medsebojno nezaupevanje in sovrastvo narašča, temu se pridružujejo osebni prepri in rezultat je vedno bolj mučen. Svoj višek je to neznozo stanje doseglo na nedeljski glavni skupščini LNP, ki jo je predsednik predčasno zaključil in pri kateri je celo v zborovalni dvorani nastopila policija.

Kaj pa sedaj? Ni nam še znano, kaj bo ukrenil JNS. Slišijo se glasovi, da bo LNP razpuščen in da bodo slovenski klubi prišli pod upravo Zagrebškega nogometnega podsvetja. To bi moralo stregiti naše sportnike. Ne da bi hoteli pokazati s temi vrsticami napram ZNPu kakšno nezaupevanje, moramo povdarjati, da bi ta sklep pomenil samo to, da smo mi sami nezmožni soditi svoje sportno gibanje. Tukaj gre za naš sportni prestiž. Naj vodi naš nogometni sport Peter ali Pavel, vsekakor mora upravljanje našega nogometa ostati v naših rokah. To naj prizadeti klubi dobro premislijo.

Zborovanju je predsedoval predsednik LNP, g. Jaklič, prisostvoval mu pa je kot delegat JNS-a g. Riboli. Zastopanih je bilo 24 klubov. V verifikacijski odbor so bili izvoljeni gg. Deu, Dorčec, Pogorelec in Šuput. Žalibog je ta odbor delal v isti dvorani kot je zasedala skupščina, in kmalu je večina zborovalcev bila zbrana okoli tega odbora ter kontrolirala njegovo delo. Izkazalo se je, da je bila mariborska Svoboda izstavila nič manj nego tri razna pooblastila. Verifikacijski odbor je odobril pooblastilo g. Grebenca, skupščina pa je na predlog g. Vodiška s 13 proti 10 glasovom po prav ostri debati sklep verifikacijskega odbora razveljavila. Glasovanje je

sicer pokazalo, da so pristaši ilirije v znatni večini, vendar je g. Vodišek s svojim predlogom s katerim je povzročil desavuiranje verifikacijskega odbora in s tem tudi odločitve svojih klubskih prijateljev napravil stvari slabo uslugo. Razpoloženje je postajalo vedno bolj bojevitno in burno.

Nato je podal tajnik LNP g. Kuret svoje poročilo, ki so ga zborovalci mirno poslušali. Predsed. g. Jaklič je obžaloval, da so bili v klerikalnem listu člani enega izmed članjenih klubov (Primorja) grdo napadeni kot prišeljeni elementi ter konstatiral, da pisec tega napada dosedaj še ni dal zadoščanja. Pripomnil je tudi, da do sedaj še ni uspel glede priznanja novo prijavljenih klubov pri Savezu, a upa, da se bo to v kratkem popravilo. Nato je otvoril debato.

Medtem se je bilo zbralo v dvorani poleg delegatov precej članov raznih sportnih klubov. Prišli so tudi zastopniki klubov, ki v LNP še niso sprejeti. Naenkrat se je dvignil v imenu teh klubov g. Maksimović (zastopnik novega kluba «Zmaj») ter je zahteval pojasnila, zakaj ti klubi še niso sprejeti. Zastopnik Saveza g. Riboli ni priznal g. Maksimoviću formalne pravice staviti na skupščini delegatov LNP predloge in vprašanja. To pravico imajo le verificirani delegati, najmanj pa zastopniki klubov, ki še niso sprejeti. Mesto g. Maksimovića naj stavi to vprašanje eden od verificiranih delegatov. To pravilo stališče Saveznega zastopnika je dalo povod za burna objašnjenja. Na skupščini so na mah prevladali «poslušalci». Začelo je kričanje in prepiranje. Na tozadevno vprašanje predsednika je skupščina končno odločila, da smejo prisostvovati samo verificirani delegati. Velik hrup. Predsednik prekine zborovanje za 10 minut, da se ne delegati odstranijo. Zaman. G. Maksimović prične znova govoriti, zahteva zadoščanje za napadeno Primorje, češ, da je pisec napada v «Slovencu» sportni funkcionar in osebno navzoč. Hrušč in trušč postaja vedno večji. Predsednik je brez moči, še enkrat prekine skupščino a reda ne zna ali ne more napraviti. Izvaja konsekvence na ta način, da skupščino zaključuje ter s predsedstvom zapusti dvorano.

Po odhodu g. Jakliča poskušajo nekatere skupščino nadaljevati, toda dvorana je v oblasti nedelegatov in plen naravnost divjih prizorov. Vpitje in razsajanje se čuje daleč po «Zvezdi». Predno se je ta

«meeting» spremenil v pretep, je vdrla policija ter napravila debato konec...

Savezni tajnik je za popoldne sklical konferenco delegatov članjenih klubov in onih, ki niso bili še sprejeti. Kljub temu, da je ta konferenca trajala zelo dolgo, ni prišlo do sporazuma. Brez uspeha so se delegati razšli in sedaj čakajo na odločitev Saveza.

Nedeljske nogometne tekme

LJUBLJANA: Dijaški sportni klub : SK Slavija komb. 5 : 1. Dijaški sportni klub ima v svojih vrstah precej dobrih moči. Slavija je igrala nekoliko preostro. Jadransko : Panonija komb. 7 : 1. Ilirija komb. : Reka 8 : 1. Obojestransko dobra igra, zlasti se je odlikoval napad Ilirije. Ilirija komb. : Krakovo 3 : 1.

TRBOVLJE: SK Celje komb. : SK Trbovlje 3 : 1 (2 : 0). Celje je predčasno zapustilo igrišče.

MARIBOR: SD Rapid : Klagenfurter AC 1 : 1 (0 : 1). V nedeljo je gostoval v Mariboru proti Rapidu Klagenfurter AC, ki pa ni pokazal posebno lepe igre. Publik, ki jo je bilo precej, je dokaj razočarana zapustila igrišče. Neodločni rezultat ne odgovarja poteku igre. Zmago bi zaslužili domačini, ki pa so imeli pred golom precejšnjo smolo. Rapidovci so izenačili v začetku drugega polčasa. Borba je bila precej živahna. Sodič je zadovoljivo spod Radolčić. Omeniti je treba, da Rapidovo igrišče ni primerno za boljše tekme, ker je premajhno.

TSK Merkur : ISSK Maribor komb. 3 : 2. Poraz Mariborovega moštva, ki je bilo sestavljeno večinoma iz rezervnih igralcev, je zakrivil v prvi vrsti vratar, ki bi bil lahko ubranil dva gola. Pač pa je vratar Merkurja sijajno branil svoje svetilke.

BEograd: Prvenstvene: Jugoslavija : Soko 5 : 1 (1 : 0), BSK : Šumadija 5 : 3 (3 : 3), Jedinstvo : Slavija 4 : 1 (2 : 0).

ZAGREB: Zagreb : Budimpešta 1 : 1 (1 : 0). Budimpeštansko moštvo je bilo boljše kot domačini. Od Zagrebčanov je zlasti Perška odpovedal. Gol za domačine je zabil Pavlič. Dobro je sodil dunajski sodnik Kaufmann. — Hašk : Viktorija 7 : 1 (3 : 0).

DUNAJ: Prvenstvene: Vienna : WAC 7 : 1 (3 : 0), Rapid : Admira 6 : 2 (4 : 2), Amateure : Wacker 2 : 2, Hakoah : Slovan 2 : 0 (1 : 0), Prijateljske: Slovan : Sportklub 1 : 0, Nicholson : Rudolfshegel.

BUDIMPEŠTA: Madžarska : Švedska 3 : 1 (2 : 0). Madžari so bili v sijajni formi.

PRAGA: Slavija : Teplitzer FC. 2 : 0, Zidenice : Sparta Košice 6 : 5, Viktorija Židkov : ČAFK 3 : 1.

BRATISLAVA: Bratislava : Šimmeringer (Dunaj) 1 : 0.

ROTTERDAM: DFC (Praga) : Sparta (Rotterdam) 5 : 0.

PARIZ: FC Barcelona : reprezentanca Pariza 4 : 1.

DEBRECIN: Vzhodna Madžarska : II. reprezentanca Budimpešte 2 : 1.

GRADEC: GAK : Strassenbahner 4 : 0.

Kolesarske dirke ASK Primorja

Na svojem igrišču je kolesarska sekcija ASK Primorja priredila v nedeljo kolesarske dirke, katerih so se udeležili kolesarji domačnega Diska, Ilirije, Primorja in zagrebških železničarjev. Izidi so bili naslednji:

Dirka juniorjev: 1. Čihler (Pr.) 2.7. 2. Flstrie, 3. Srebljanović (oba železničarji).

Dirka gostov: 1. Fistic, 2. Srebljanović (oba Zel.), 3. Slibar (Disk).

Dirka za prvenstvo Ljubljane: 1. Hvala (Pr.) 3.45, 2. Solar (Il.), 3. Kosmina.

Dirka s peštekom: 1. Glavič (Pr.) 2.48, 2. Jančigaj (Il.), 3. Srebljanović (Zel.).

Dirka ciljev: Hvala in Solar sta oba dosegla enako število točk, namreč pet. Hvala je bil dvakrat drugi, enkrat prvi, Solar pa dvakrat prvi in enkrat tretji. Tretje mesto je zasedel Zanoškar s 9 točkami.

Parna dirka: 1. Zanoškar-Hvala 14.3, 2. Kosmina-Senica, 3. Slibar-Peterka.

Dirka seniorjev: 1. Vospernik 2.24, 2. Laković.

SK Ilirija obvešča članstvo, da se od slej vrše plesne vaje redno vsak torek. — Odbor.

Hazenska tekma Ljubljane : Maribor. V nedeljo se vrši radi odpovedi Zagreba medmestna tekma reprezentanc Ljubljane in Maribora. Tekma obeta biti zanimiva vsled popolnoma izenačenih moči, kajti v obeh reprezentancah bodo nastopile večina moči igralce SK Ilirije in ISSK Maribora, ki so pokazale nedavno, da stoji hazenski sport v obeh mestih na približno isti stopnji.

Hitrec pri dunajskem Rapidu. Bivši ig. : Gradjanskega Hitrec se je preselil na Dunaj ter je bil k Ra...

Gospodarstvo

Majhna okrepitev cen na debelo v oktobru

Indeks cen v trgovini na debelo, ki ga izračunava beograjski «Privredni Pregled», kaže za oktober t. l. po posameznih skupinah naslednje številke (v oklepajih številke za september t. l.): I. poljski pridelki 1403 (1350); II. živina in živalski proizvodi 1530 (1440); III. sadje in sadni proizvodi 1161 (1113); IV. stavbni material 1882 (1864); V. kolonialno blago 1315 (1320); VI. industrijski proizvodi 1676 (1651); totalni indeks 1949 (1459).

Totalni indeks, ki je od aprila do avgusta t. l. odločno popuščal, je v septembru in dalje v oktobru t. l. zopet poskočil. Od začetka letošnjega leta se je gibal tako-le: januar 1596, februar 1556, marec 1592, april 1593, maj 1542, junij 1495, julij 1476, avgust 1443, september 1459, oktober 1494.

Skupina poljskih proizvodov, ki je padla v septembru napram avgustu zaradi nove žetve za 107 točk ali za 7.5 odstotka, je oktobra, kakor vidimo, napram septembru znova porasla za 44 točk ali za 3 odstotke.

Skupina živine in živalskih proizvodov so je popravila v septembru za 79 točk ali za skoro 6 odstotkov, a v oktobru napram septembru za 84 točk ali skoro 7 odstotkov. Najbolj so se podražila v tej skupini jajca, dočim so se cene glavnih proizvodov, to je goveje živine in svinj, le malo popravile. V skupini sadja in sadnih proizvodov so se popravile cene suhim češnjam in vinu, dočim se je žganje pocenilo.

Stavbni material se je istotako podražil, in sicer zaradi živahnije gradbene delavnosti.

Kolonialno blago se je za malenkost pocenilo. V tej skupini je padla cena kavi.

Tudi industrijski proizvodi so pokazali deloma tendenco skakanja cen, deloma pa so tudi popustili.

Izvoz v mesecu oktobru t. l. ni bil takšen, kakor se je pričakovalo. Uvoz je bil dalje slab; enako so bili poslani v notranjem trgovinskem prometu slabi. Dinar je bil ves mesec precej stabilen.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (15. t. m.) Turšica: sremska, nova, 5 vagonov 122.50—126; sremska, nova, 5 vagonov 131; sremska, nova, 2 vagona 135; sremska, stara, 1 vagon 132.50; banatska, stara, 4 vagoni 173; banatska, nova, za december, 5 vagonov 125. Moka: beška, 2., 1 vagon 405; sremska, 7., 1 vagon 200. Tendence nespremenjena.

— Določba o valutnih poslih v načrtu novega borznega zakona, po kateri bi se smeli valutni poslji obavljati samo na beograjski in zagrebški borzi, je vzbudila med slovenskimi gospodarskimi krogi upravičene proteste, ki so prišli do izraza zlasti na predvečerjanji anketi o novem borznem zakonu v Beogradu ta trenotek za potrebno, da dobi ljubljanska borza koncesijo za trgovanje z valutami in devizami, temveč za to, ker bi se s tako določbo, čim bi stopil zakon v veljavo, za dolgo bodočnost onemogočila izdaja dovolitve za valutno in devizno poslovanje na ljubljanski borzi. Bodoči gospodarski razvoj Slovenije bo potrebo po tej koncesiji najbrže pokazal mnogo jasneje, kakor jo vidijo danes na merodajnih mestih. Zato je popolnoma umestna zahteva, da se iz narčta borznega zakona črta oni stavek, ki pravi, da se smejo valutni poslji obavljati samo na zagrebški in beograjski borzi. Namesto tega se lahko vstavi kakšna splošna določba, ki bi vezala razširjenje borznih delokrogov na gotove pogoje.

— Stanje posevkov v naši državi. Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode je bilo stanje ozimnih posevkov v mesecu oktobru t. l. povprečno dobro. Večina poznih je senjskih pridelkov se je ta mesec spravila s polja. Trgatev v vinogradih je bila končana: pridelke je bil majhen. Letina sadja je dobra. Stanje živine je bilo povoljno in je krme dovolj. Posebnih boleznih med živino ni bilo.

— Češkoslovaško parobrodarsko podjetje v Trstu. To dni se je ustanovilo v Trstu parobrodarsko podjetje pod angleškim imenom First Czechoslovak Steam Navigation H. Zdenković, za katerim je češkoslovaški kapital. Centrala podjetja se nahaja v Pragi. Trdka, ki razpolaga z lastnimi velikimi ladjami, je dobila dovoljenje, delovati pod češkoslovaško zastavo s pogojem, da postane Zdenković, ki je jugoslovanski državljan, pripadnik češkoslovaške republike. Podjetje bo vršilo službo med Trstom in severno Afriko.

— Produkcija bakra v Jugoslaviji je znašala lani 7301 tona proti 8101 tona v l. 1924, 6838 tona v l. 1923, 5354 tona v l. 1922.

4144 tona v l. 1921, 2439 tona v l. 1920. In 1932 tona v l. 1919. Skoro vsa količina, proizvedena v teh letih, se je izvozila.

— Dohodki centralnih carinskih blagaj v prvi dekadi oktobra t. l. so znašali 52,745,207 dinarjev, in sicer so dale posamezne blagajne (v milijonih dinarjev): Beograd 14.65, Zagreb 13.31, Novi Sad 10.41, Ljubljana 4.63, Maribor 4.08, Skopje 2.73, Split 1.65, Sušak 1.15, Dubrovnik 0.14. Skupni dohodki od 1. aprila do 10. oktobra t. l. so znašali 936.58 milijona dinarjev.

— Valute po stabilnosti Na zadnjem zasedanju Mednarodne trgovske zbornice v Parizu se je razpravljalo tudi o stalnosti valut onih držav, ki so zastopane v zbornici. Po teh podatkih imajo na stabilnejšo valuto Zedinjene države; njim slede Avstrija, Madžarska, Finska, Nemčija, Češkoslovaška. Nizozemska je na devetem mestu, Velika Britanija na enajstem, potem pridejo Švedska, Švica, Jugoslavija (na štirinajstem mestu). Na dvajsetem mestu je Norveška, potem Danska, na dvajsetčetrtim mestu je Poljska. Najmanj stabilizirano valuto ima Francija, ki je na zadnjem mestu.

— Produkcija plemenitih kovin v Rumuniji. Po rumunskih službenih podatkih je znašala produkcija plemenitih kovin v Rumuniji l. 1925. 1245 kg zlata in 2382 kg srebra. Napram l. 1924. je padla produkcija zlata za 66 kg, dočim se je produkcija srebra povečala za 36 kg.

— Borza za jaja v Pragi. Od te srede dalje se bodo na praški blagovni borzi vršili vsako sredo od 11.—13. borzni sestanki za jaja. To je prva borza za jaja v Češkoslovaški. Trgovalce se bodo na borzi samo velike količine.

Borze

15. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijske 74—78, Voja škoda 325—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 194—198, Ljubljanska kreditna 140—0, Merkantilna 100—0, Prašedionna 865—868, Kreditni zavod 165—175, Strojno 100—0, Trbovlje 330—0, Veveče 105—0, Stavbna 55 da 65, Šešir 104—0. — Blago: Zaključek: hrastovi hlodi, od 25 cm premera naprej, od 5 m dolžine naprej, ico uakladna postaja, 2 vagona 350—350 (350). Povpraševanje po hrastovih drveh in lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe v smrekovih in jelovih deskah, žitu in drugih poljskih pridelkih brez povpraševanja.

ZAGREB. Zasebne vrednote kakor običajno. Voja škoda se je zaključevala po 330, a se je proti koncu dvignila na 331 denar. Kasa se je proti koncu trgovala po 351. V terminih ni bilo poslov. — Na deviznem tržišču se je okrepil Pariz, ki je mednarodno čvrst. Trgoval se je v Zagrebu po 190—192. Drugih večjih sprememb ni bilo, skupni devizni promet je bil precejšen in je dosegel 115 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2269—2275, Dunaj izplačilo 797—800, Berlin izplačilo 1346.5—1349.5, Budimpešta 0.07935—0.07965, Italija izplačilo 233.32—235.82, London izplačilo 274.6—275.4, New York ček 56.58—56.73, Pariz izplačilo 190.25—192.25, Praga izplačilo 167.7—168.5, Svica izplačilo 1092.75 do 1095.75; valute: dolar 55.9—56.1, lire 228 do 230; efekti: bančni: Eskomptna 100 do 100.5, Hipo 56.5—57, Jugo 95—96, Obrtna 50 do 52, Prašedionna 865—867.5, Ljubljanska kreditna zaključek 143, Narodna 4250—0, Industrijski: Dubrovačka zaključek 410, Gutmann 240—290, Slavonija 33—34.5, Trbovlje 330—342, Veveče zaključek 105, Seferana Osiček 400—425; državni: investicijski 6—77, aerarne 44—44.5, Voja škoda prompna 331—332, za december 333.5—334, kasa 331—332.

BEograd. Devize: Amsterdam 2271 do 2273, Dunaj 798.5—799.5, Berlin 1348 do 1349, Bruselj 799—0, Budimpešta 0.0796 do 0.0797, Bukarešta 30.25—30.75, Italija 234.5 do 236, London 275—275.03, Pariz 190—191, Praga 168—168.10, Svica 1094—1094.25.

CURIH. Beograd 9.1425, Berlin 123.12, New York 518.50, London 35.1525, Pariz 17.35, Milana 21.375, Praga 15.35, Budimpešta 0.007260, Bukarešta 2.8775, Sofija 3.75, Dunaj 73.075, Varšava 57—60.25.

TRST. Devize: Beograd 42.50—43.25, Dunaj 335—350, Praga 71—72, Pariz 80—81, London 116.75—117.75, New York 24.20 do 24.25, Curih 460—470, Budimpešta 0.0390 do 0.0340, Bukarešta 18—14; valute: dinarji 42—43, dolarji 24.05—24.30, 20 zlatih frankov 96—101, zlata lira 467.22.

DUNAJ. Borza radi praznika ni poslovala.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.475, v Berlinu 7.417, v Londonu (popoldne) 274, v New Yorku (13. t. m. po borzi) 1.77.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod, Ljubljana 15. novembra 1926

Višina barometra 108,8

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž. g v 100	Smer vetra in brzina v m	Vis. obl. 0—10	Vrsta padavine	
							u. splošno	mm od ure
opazovanja								
Ljubljana (dvorec)	1.	769.6	14.6	83	SW 1.5	4	0.2	
	8.	770.6	15.0	82	NE 1.5	4		
	14.	771.0	18.0	67	mirno	3		
	21.	773.4	14.6	82	S 0.5	10		
Maribor	8.	771.0	12.0	72	NW 3	0		
Zagreb	8.	770.3	15.0	87	SW 3	3		
Beograd	8.	769.1	14.0	68	mirno	9		
Sarajevo	8.	772.2	10.0	83	E 1.5	9		
Skoplje	8.	771.7	8.0	90	mirno	0		
Dubrovnik	7.	770.6	14.0	79	N 1.5	0		
Split	7.	771.2	15.0	84	mirno	6		
Praha	7.	768.9	10.0	—	WNW 7	10	dež	0.3

Iz življenja in sveta

Edisonov umik

V vsej tišini je zaključena čudovita karijera znanstvenika Edisona. Mož s tisoč patentov, največji izumitelj vseh časov, se je te dni umaknil v privatno življenje s tem, da je sinu izročil vodstvo vseh svojih podjetij. Edison, o čigar dolgi in burni življenjski poti smo že podrobneje pisali, ni samo iznajditelj, marveč zastopnik posebnega tipa modernih mislecev, ki je domala postal že mističen. Edison je tip ameriškega umnika, s katerim se nerazdružno vezana reklama. Tako se godi, da se spravlja v zvezo z njegovim imenom pretežni del modernega tehničnega napredka, četudi ima dejansko z njim malo opravka. Edison je marka za vse velike izume. Njegove konstrukcije presegajo število njegovih patentov, a obenem je tudi resnica, da se marsikateri izum pripisuje njemu.

Zanimivo je Edisonovo pripovedovanje o svojem prvem patentu, ki ga je dobil za svoj takozvani »fikkler«. Edison pripoveduje: Prišel sem s fikkerjem v New York, da si pridobim patent. Zadolžil bi se bil z 2000 dolarjev, obenem pa mi ni šlo iz glave, da ne bi mogel dobiti tudi 5000 dolarjev. Stopil sem torej k fabrikantu, ki so mi ga priporočili, razložil sem svoj model in načel pogovor. Ko je tovarnar hotel vedeti moj zahtevek, se mi je nekako zamagljalo pred očmi. Vsa moja želja je bila, da bi zahteval 5000 dolarjev; toda bal sem se, da bi me tovarnar gladko odbil, zato sem jecljaje vprašal, koliko blagovila sam ponuditi. Dejal je, da se bo premislil in me je povabil za naslednje jutro. Vso noč sem sanjal samo o čeki za 2000 in 5000 dolarjev. Zjutraj sem se odpravil ves skromen k tovarnarju. Tako sem bil pobit, da sem že 1000 dolarjev smatral za ogromno vsoto. Fabrikant me je mrko pogledal in nato hladno povdaril: »Damo vam 40.000 dolarjev in niti fikka več! Ako vam to ne zadostuje, tedaj seveda ne bomo dalje razpravljali!« ... Zavedam se samo, da sem ves zmeden podpisal pogodbo in da sem se nato opotekaje odpravil na ulico s čekom za 40.000 dolarjev, a vse je klicalo v meni: »Oseparjen si, ta ček je brez veljave.« Šele ko mi je banka promptno izplačala naznano vsoto, sem začel verovati v svojo srečo in v svojo bodočnost.

In res je ta prvi patent takoj podvizal Edisona k novim delom. Besede »nemogoče« moč ni nikoli poznal. Leta 1885. se je preselil v Orange v New Jersey, kjer so zrastle njegove močnejše tovarne. Tu so se v milijonih množili njegovi izdelki. 50 let je Edison neumorno delal. Leta 1876. je prišla njegova karijera, ki je letos zaključena. Pred meseci je Edison sam sporočil, da je prejel svoj 1000. patent in iz ob te priključil slavil dvoje jubilejev, izumiteljstva in 50 letnega delovanja. Sedaj se je ta orjaški delavec umaknil v tišino, da mirno preživi poslednja leta svojega bogatega življenja. A kakor se doznava, se je Edison izrazil, da popolnoma še vedno ne bo miroval, ker da bi brez dela umrl ... Sinu je izročil samo upravo svojih tvornic in premoženja. Dne 10. februarja prihodnje leto dopolni Edison 80. leto.

Lažni carjevič

Igra lažnega Dimitrija, ki jo poznamo iz opere »Boris Godunov«, se te dni obnavlja v novi obliki pred kijevskim sodiščem. Razprava vzbuja ogromno senzacijo. Delavec Petronka, bivši predsednik kooperativne organizacije v selu Sosnikovo v kijevski okolici, je z večjim številom seljakov obtožen, da je vršil monarhistično propagando in revolucionarno agitacijo proti sovjetski vladi. Može so se proglasili za pristaše nekakega mladeniča, ki se potepa v ukrajinskih vaseh, izjavljajoč, da je sin carja Nikolaja II. Oblasti še niso izsledile tega carjeviča, čigar življenjepis je na las podoben pripovedi o lažnem Dimitriju. Fant je smel in lokav, previdno pa ga tudi številni seljaki skrivajo pred sovjetskimi agenti.

Oblasti smatrajo, da se fant vzdržuje v gozdovju ali pa da se je umaknil v kak samostan, od koder se bo po vgladu lažnjivega Dimitrija ob času pojavil na svetlo. Imenuje se Malahov in je bil lesni delavec. Zares je podoben carjeviču Alekseju. Pravi, da ga je smrti rešila neka sobarica. Čim je bila carska obitelj aretirana, ga je sobarica skril v košaro in ga izročila menihom. Čeprav je cela storila navno izmišljena, je vendar v Ukrajini mnogo seljakov nasledilo zgornjemu fantu in bajkam, ki so se začele širiti po deželi naokrog.

Obtožnica proti Petronku navaja, da je carjevič prvič nastopil v njegovem selu. Petronka je sklical zbor, na katerega je prišel tudi carjevič. Seljaki so najprej molili za njegovo zdravje, nakar je slavnostno izpregovoril. Napovedal je skorajšnji padec boljševiške vlade ter obljubil, da bo kot pobožen in pravičen car vrnil seljakom zemljo, čim zasede staroslavni prestol. Iz Sosnikova je carjeviča spremljala velika množica seljakov v druge vasi. Ponekod je prišlo do precej ostrih spopadov, a carjeviču je vselej uspelo, da se je umaknil. Njegova popularnost je tako narasla, da so sovjetske oblasti bile prisiljene ukreniti strogo zasledovanje carjeviča in njegovih pristašev. Razprava proti Petronku je samo pričetek cele vrste procesov, ki jih bodo sovjetske oblasti izvajale proti pristašem samozvanega lažnjivega carjeviča.

Pijanec v strešnem žlebu

Velikansko senzacijo so imeli te dni na Dunaju v predmestju Brigittenau. Okoli pol enajste zvečer je začel plezati neki možak — kakor so pozneje ugotovili, je bil to 18 letni inštalater Vladimir Beranek — iz svojega stanovanja v četrtem nadstropju po strelovodu na streho. Dospel na streho, je zlezal v strešni žleb ter začel kričati in žvižgati. Spodaj so se seveda kmalu nabrale množice radovednega občinstva, ki je z umljivo napetostjo opazovalo brezumno početje. Nekateri gledalci so takoj obvestili policijo in požarno brambo, ki sta kmalu prispeli na lice mesta.

Požarna bramba je nemudoma ukrenila vse potrebne varnostne mere, razpela spodaj plahto, nekaj gasilcev pa je odšlo na streho, kejs so se z vrvmi spustili z grebena po strehi do žleba. Ko je avanturist videl, da se mu bliža pomoč, je prstovoljno ostavil svoje mesto v žlebu ter se splazil skozi lino v podstrešje, kjer ga je sprejela policija in ga odvedla na komisarijat. Tam se je izkazalo, da je mladenič pijan. Izjavil je, da je bil sit življenja in se je hotel razstreliti v žleb, se je premislil.

Beranek je imel zavoljo sličnih fantastičnih domislekov že večkrat posla s policijo. Proti njemu je uvedena preiskava.

× Velika nesreča z granato. Pri Paneveggju v Fiemski dolini na Južnem Tirolskem se je pripetila v soboto velika nesreča. Pred barako, v kateri je bilo 14 gozdskih delavcev, je nekdo kopal. Pri tem je moral zadeti ob granato, ki se je bila zarila v mehko zemljo še za vojne. Granata se je razletela in je na mestu ubila 11 oseb, med njimi tri ženske. Ostali trije so bili hudo ranjeni. Eden od njih je kmalu potem v bolnišnici umrl. Delavci so bili večinoma mladi Italijani. Po drugi verziji so delavci vedeli za granato in se je eden z njo igral kljub opozorilu ostalih.

× Mikado v agoniji. Iz Tokia poročajo, da je stanje mikada Yushihita, ki je že dlje časa opasno bolan, vedno bolj resno in pričakuje vsak hip njegovo smrt. ad mariborsko

Proslava osme obletnice premirja v Parizu

V četrtek, 11. novembra, so Francozi na kar najslavnejši način slavili osmo obletnico premirja in zmage v svetovni vojni. Slavnostni defile čet se je kakor vedno ob sličnih svečanih prilikah pomikal skozi Slavolok po prostiranih Elizejskih poljnah, in več stotisoč ljudi je tvorilo nepregleden špalir ob straneh sprevoda. Naša silka prikazuje defile francoskih vojaških zastav, ki so se poklonile grobu Neznanega vojaka pred Slavolokom.

Lov za zlatom v sibirski tajgi

V kupeju tretjega razreda vzhodnosibirske železnice sedi nekoliko Tatarov, mladih koščegih mož v visokih škornjih in z zelenimi čepicami, sibirski kmet s košatimi trnini obrvmi in močno očiglednim obrazom ter končno novinar Peter Saharov, ki ga moskovski vladni list »Izvestija« pošilja v vzhodno sibirsko gubernijo Jakutsk. Ko se je vlak po daljšem postanku v Novosibirskem premaknil, vpraša eden izmed Tatarov novinarja Saharova, kam ga vodi pot.

— Vozim se proti Aldanu! se glasi odgovor. Pri teh besedah skočita iz mrež, namenjenih za prtljago, dva Kitajca, ki sta doslej nevidno ždela poleg svoje prtljage, in Peter Saharov je nenakrat objekt največje pozornosti svojih sopotnikov.

— Aldasika? O, Aldasika! Mnogo zalotil! kričita kakor obsedena oba Kitajca zatrjujejo: »Tudi midva se voziva v Aldasiko, da, tudi midva!«

Kmalu je ugotovljeno, da so vsi namenjeni tja, kamor Peter Saharov. Skozi okno lega v kupé večerni mrak. V živahnem razgovoru poteka vožnja. Pridrži se še neka ženska, ki prileze iz sosednjega kupeja. Pripoveduje, da se je njen mož lani podal v novo deželo zlata. Prišel pa je samo do Vitima, ker vladni komisar nikogar ne pušča dalje radi velike lakote in pomanjkanja, ki vlada v aldanski pokrajini. Njeno pripovedovanje vidno zapuša znake razočaranja na obrazih obeh Kitajcev. Majhna zadrega. Takoj nato pa čvrsto povdari sibirski kmet: »Nesmisel! Tajga je velika in široka. Kdo nas more ovirati, da ne bi po skritih potih dospeli v Aldan? Gladu pa smo itak vajeni!«

Ob Aldanu, desnem pritoku reke Lene v vzhodnosibirski guberniji Jakutsk so zopet našli bogata skladišča zlata. Aldanska pokrajina je gotovo ena najbolj pustih v Sibiriji s svojimi klimatičnimi ekstremi med 45 in 62°. Gošče goščave se ločijo po hribovju na jugu. Zasad je pust, a proti severu se širi velika tundra. Poldivja nomadska plemena (Jakuti, Tunguzi, Lamuti, Jakugiri, Čukči in Korjati) domujejo v teh goščavah. Sedaj pa se od Boga zapuščena pokrajina naglo oživlja: uradniki in postopači, lovci, šamanji in brezposelni iskatelji sreče, izkušeni izsledovalci zlata in agenti velikih konzumnih združenj — vse drvi v pokrajino Aldansko. Ne strašijo jih niti močvirja niti goščave, niti pomanjkanje.

Sibirski »Klondyke«, ki doslej še nima svojega Jacka Londona, da bi poveličal romantiko vzhodne Sibirije, leži kakor omejeno ob Aldanu. Pot do Jakutske meri nad 2000 km, amurska železnica je od tod oddaljena kakih 900 km. Toda vse te velike daljave ne omejujejo mrzlice za zlatom.

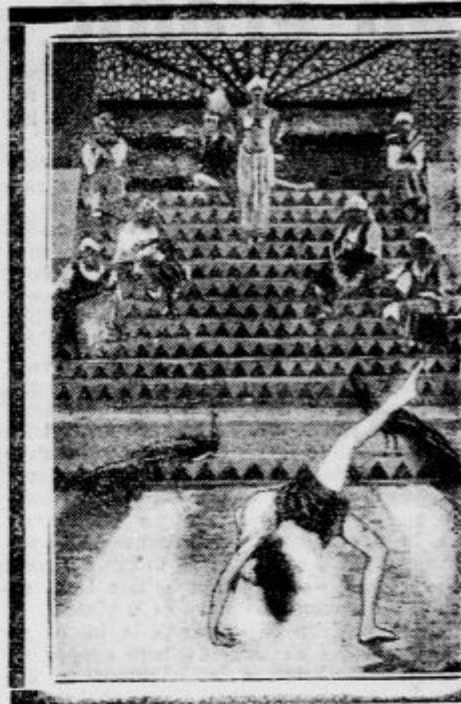
Amurska Pravda beleži strahotne drame, ki se odigravajo v močvirnatem pragozdovju aldanske pokrajine. V zlatih rudnikih, kolikor je odkritih, zares še nekaj časa vlada strašna lakota. Okrog 2000 ljudi je izročenih počasnemu umiranju. Vladni komisari jakutske republike razglašajo v vseh aldanskih vaseh, da je dostop na ozemlje zlatih rudnikov najstrožje zabranjen. Na cestah, poteh in zasedah prežijo straže, ki imajo nalogo, da s svincom in mečem odženejo vsakega prilepca, ki je namenjen v močvirni sibirski eldorado.

Navzlic vsem strogim ukrepom je nadavno skušal večji oddelek novodošlih iskalec zlata po skritih poteh doseči Aldan. Siro-maki pa so se izgubili v goščavah in močvirjih. Zaloga življa je poljenjala. Živali so že usnje svojih škornjev in pasov. V neprestanem obupnem tavanju so končno prišli na mesto, kjer vobče niso mogli dalje. Glad jih je prisilil k strašnem sklepu, da si želodce potolažijo s človeškim mesom. Razsekali so Kitajca, ki je umrl pred par urami. Tekom naslednjih dni so povzili še dva umrli Kitajca in enega Tatarja. Prišel je nato usoden dan, ko nihče ni umrl radi gladi. Kaj storiti? Soglasno so sklenili, da bodo žrtve izžrebali. Nesrečnika, ki ga je zadel žreb, sta dva tovariša ustrelila za bližnjim drevesom. Ko je par dni nato pogodil smrtni žreb starega izkušnega iskalec zlata Vjunova, ki se je podal proti Aldanu v spremstvu dveh svojih sinov, je bila vsaka prošnja zaman. Določeno je bilo, da starca zvečer ustrelita dva Tartara. Obupanec se je s poslednjimi močmi plazil proti morišču. Tartara sta ga vodila precej daleč — in ravno ko sta hotela vanj naperiti puške, je odjeknil divji vzkliz obsedenca in nato njegovih krivnikov: V goščavi je ležal konjski kadaver.

Kakor hijene so se sestradanci vrgli na smrdečo mrhovino in jo v par minutah pospravili do kraja. Naslednji dan so se plazili nazaj, odkoder so prišli. Po dolgem tavanju so srečali novo ekspedicijo iskalec zlata, ki so gladom in prvo silo postregli z živcem. Doživljaji prestrašenih iskalec zlata so novo ekspedicijo tako pretresli, da so se vsi skupno vrnili nazaj proti domovini.

Po prevladnih cenitvah jakutske vlade je v aldanskih rudnikih za kakih 45.000 funtov zlata zaloge. V rovu Nezametnaja zapuška kubični meter peska 70 do 430 gramov zlatega prahu. Ali se je torej čuditi, da se gruče brezumno podjetnih iskalec zlata navzlic vsemu množijo rušče najtežje zapreke in umirajo v sibirskih puščavah?

Darujte za dijaške kuhinje

amo še danes ljubi lepa Turkinja mladega kristiana v prekrasnem vefilimu

V HAREMU

Samo še danes se Vam nudi prilika ogledati si najlepši doseda izdelani vefilim »V haremu«. Divni naravni posnetki iz Nizze in Tunisa.

Samo še danes ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

»Elitni Kino Matica«. Tel. 124.

Že danes Vas opozarjamo na naš sijajni jutrašnji spored. Salon — toa-lete — razkošje in flirt.

Nove knjige in revije

Zofka Kveder Demetrovič: Po potih življenja

Novele in črtice. Zagreb 1926. Str. 68. Cena 20 Din.

Pristno ženska knjiga, ki bi pa morala predvsem zanimati moške. Ker v vseh je mož subjekt, a žena objekt. »Vsi, ki nas je rodila zemlja, a zlasti me žene mnogo sanjajo, občutimo ter hrepenimo za srečo. A sreča je varljiva in skoraj vedno se plačuje z mnogimi solzami. Zamoriti željo za srečo je največja sreča. Zakaj srečen si, če si ničesar več ne želiš,« pravi pisateljica. V vseh teh njenih novelah in črticah so žene v zakonu spočetka srečne, a postanejo vse nesrečne. Zaradi drugih žensk. Ljubice ali trši Zena je ženi volkulja možki pa je slabiš, s katerim se igra ženska strast ali lakomnost. Vsi ti možki so neznačajni, lopovski, podli. A ne iz sebe, po svobodnem nagonu, nego zavedeni, zaslepljeni, vrženi s tira vesti in poštenosti po ženski. »Čitatelj, ne išči modelov — srečavaš jih na vsakem koraku« pravi avtorica. Ona jih je srečavala, med vsemi sloji, po Zagrebu, v Sloveniji, v Sarajevu, Dubrovniku, Bitolju, Skoplju, v Dalmaciji in Zagorju. Povsod so zakonski može nezvesti, a žene vlc vse svoje ljubezni in žrtvam zato nesrečne. Zanje ni utehe, zakaj »oprostiti jim je mogoče, pozabiti pa nikoli ne«. »Ako trpite od poniževanja, od nespoštovanja onega, ki ga ljubite,« pravi stara dama taki nesrečnici, »vam ni pomoči. Trpeli boste do smrti in še dalje, ako je sploh še česa po smrti. Rana se navidezno zaceli, a pod preraslo kožo se v globini gnijo in postanejo vedno huje ogorčeni, ker rane se le širijo in bole vedno ostreje, da se končno lute celo na smrt, ki noče priti, daji jo kljubeti!« Najslajše, najlepše, ljubezen se pretvaja vedno iznova v grd otrok, ki počasi mori. Samo o idealnih, zvestih in dobrih ženah piše in pesni Zofka Demetrovič, in samo o moških junjah. Samo eno melanholično in obupno pesimistično melodijo ponavlja, ki se prepleta skozi vse knjige kakor vodilni motiv skozi moderno opero: bedne zveste žene! Vso srečo jim jemljejo podli, a še vedno žarko ljubljene može, ki so jih oropali celo edine utehe: Boga, »Vze-li so svojim ženam Boga, cerkev, sveče, kadi-lo, vse ono lepo, s čimer so se naše babice tolažile, da so mogle živeti ... Pamet, ponos? Lepo je oboje, dokler si srečna. A ko te zaboli duša in trpiš, ti je grozno, ker si zaradi moza ostavila ono, kar si nekajd verovala. Novega nam može ne dajo. Tako ostanemo same v obupu. Ničesar nam niso dali može, nego samo strašno skepe, da ni nikjer ničesar več ...«

Lepa, zelo zanimiva knjiga. Citale jo bodo s pridom žene in dekleta, a možem se odpre počel v žensko dušo, ki je nežna, krasnata. Tudi može bodo ugovarjali: koliko je nesrečnih mož zaradi neznačajnih, podlih, lopovskih žen? koliko je srečnih zakoncev? čemu se ženi čim dalje manj moških? zakaj je toliko ločitev? — Tehničn moške in ženske krivde je pač v ravnotežju. A seveda: lahko je modrovati. Toda že Heine je pel: »Es ist eine alte Geschichte, doch bleibst sie ewig neu, und wenn sie just passiert, dem bricht das Herz entzwei!«

Z globokim čustvom in uverljivim temperamentom napisano knjigo, polno zanimivih življenjskih problemov torej prav toplo priporočam. Naroča se pri avtorici, Zagreb, Pantovčak 1 b. Fr. Govekar.

„Polstoletnica šumarstva 1876 - 1926“

Jugoslovnsko šumarsko združenje je izdalo pod tem naslovom v proslavo svoje petdesetletnice krasno, na finem papirju tiskano, bogato ilustrirano spominsko knjigo, ki je posvečena društvenemu pokroviteljstvu Nj. Vel. kralja Aleksandra Na delu knjige sta sliki kralja Aleksandra v barvotisku in prestolonaslednika Petra. Posvetitev knjige kralju pokrovitelju je himna gozdu, šumi. V zgodovini našega naroda sta šuma in planina temo zvezani z vsem našim življenjem. Še v najtemnejši prošlosti se uveljavlja skozi kopreno davnine šuma kot osnovni pogoj Horekovega življenja. Ona ga hrani in ščiti. Ko je počelo kretanje in tekovanje narodov, je nam šuma postala tavarica svobode ... Šuma nam je zibelka dragocenega našega zaklada — narodne pesmi ... Šuma nam je rodila, krepila in vzdrževala misel osvobodjenja ... Naša šuma in planina žuvala nam je svobodo ne samo tisoč let, marveč je naša ona kronala tudi poslednjo našo borbo za osvobodjenje z vencem krvi in slave, z vencem Črnega vrha, Cera. Rudnika in Kajmakčelana ... Sedaj je čas, da se pokrene novo življenje. Osvobodeno Kosovo naj rodi pšenico - belico. Šuma, mučenica stoletna, naj postane neusahljivo vilo našega blagostanja. Da gojč, dvignjo in žuvajo šumo, v to je življenje poklicalo šumarje ... Knjigo je uredil dr. Aleksander Ugrešević, šumarski inženjer, vseučiliški prof. in urednik »Šumarskega lista«, pri-sepalvo pa je za spomenico kakih 50 šumarskih strokovnjakov iz vseh delov naše domovine. Izmed Slovencev so sodelovali: vladni svet. Oton Detela, višji šum. svetnik Vladimir Frsan, industr. Josip Lenarčič na Vrhniki, inž. Anton Ružič v Mariboru, obl. šumarski referent inž. Anton Šivic, obl. šu-

marški referent inž. Janko Urbas v Mariboru in inž. Zmago Zirnfeld, vršilec dolžnosti šumarskega direktorja. Knjiga obsega 685 strani velikega formata in ima to-le vsebino: Šumarska združenja, njega zgodovina in delovanje, Šumariji pokojniki, Naše šume, Šumarska dela, Šumarski književniki in Epilog. — »Pola stoletje šumarstva« je delo, ki je po svoji opremi in po svoji vsebini v čast izdajateljem. Na svojo spomen - knjigo so lahko ponosni.

„Jugoslovnski Pokret“

Koncem meseca oktobra t. l. je prišlo v Beogradu izhajati prepotrebno glasilo jugoslovnske akademске omladine »Jugoslovnski Pokret«. List bo izhajal vsak mesec 5. in 20. Naročnina za vse leto je 40 Din. Naroča se pri upravi v Beogradu, Beogradska 58. — Prva številka tega lista je prav zanimiva in pestra. Uvodnik »Omladina kao politički faktor« je napisal urednik lista Sava Selenić sam. Pisec se postavlja na stališče, da so Jugoslovni en enoten narod, in odbija z čzirom na to tudi tezo o troplemenskem našem narodu. Zato povdarja, da je treba uničiti brez sentimentalnosti in brez oklevanja vse plemenske granice, a z njimi tudi plemenske interese ter postaviti v prvo vrsto idejo jugoslovnskega in skupnih jugoslovnskih interesov. — Branko Vukdragović je napisal razpravo o »Problemu jugoslovnskega jezika i književnosti«. V svoji razpravi prihaja, upoštevajoč rezultate svoječasne dr. Škerlićeve ankete o tem problemu, do zaključka, da mora mlada generacija uveljaviti latinico z ekvivalenco kot skupno jugoslovnsko pismo in da se mora vsak zavedni in kulturni Jugosloven posluževati samo tega pisma. — V članku »Ujedinjenje Jugoslovnske se zavzema dr. Sima Milošević za to, da se v jugoslovnsko zajedništvo sprejmo tudi Bolgari. Naloga bolgarske omladine je, da z vsemi silami deluje za popolno jugoslovnsko ujedinjenje, kakor je bilo to v načrtu pokojnega Stamboliškega. — O dijakem pokretu na ljubljanskem vseučilišču poročata dva izvestitelja — neimenovan Slovenec in Srb Radomir Nedeljković. V svojih nazorih se melodane krijeja. — To so glavni članki, ki po svoji vsebini vzbujajo pozornost, list pa priobčuje polno drugih člankov in razprav, ki so takisto zanimivi. Jugoslovnski Pokret toplo pozdravljamo, mu želimo mnogo uspeha in ga priporočamo naši študentski publiki, zlasti pa akad. naobraženstvu v podporo in naročanje.

Mistična sila

varuje Musolinija tako, kakor človeka slaba obleka pred mrazom. Kupujte zato vedno le oblačila pri tvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Triglavanom!

Na naš sobotni članek pod gornjim naslovom smo prejeli naslednji popravek: Ni res, da ni imel ljubljanski »Triglavan« nikdar večine članstva, ki bi zahtevalo samostojno listo za današnje volitve, je bila vendar v sramoto predlagateljev in gotovo ne v korist naprednega studentstva taka lista vložena, res pa je, da se je članstvo »Triglava« na svojem rednem občnem zboru 5. t. m., kakor tudi na izrednem občnem zboru dne 9. t. m. z večino članstva izreklo za vložitev samostojne liste, dalje, da ni res, da bi »snoči« dospelo na ljubljanski »Triglavan« pismo »Starešinske zveze«, res pa je, da je v listu citirano pismo dospelo »Triglavu« šele po objavi v »Jutru«, namreč v soboto dne 13. XI. ob 10.15. Ljubljana, 13. novembra 1926. Za Jug. akad. društvo »Triglavan« v Zagrebu, podružnica Ljubljana: Joža Tajnik, t. č. predsednik; Marjan Rus, t. č. tajnik I.

Poročni prstani

F. Cuden, Prešernova ul. 1.

Dojavice

„KLJUČ“ najboljša, najtrpežnejša zato najcenejša

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

III.

Pardaillan.

Ko je Guise polglasno govoril z deklico, je vzkipele v srcu Karla Angoulémskega čustvo, ki ga dotlej ni poznal: ljubavna mrznja, najbolj nepomirljiva izmed vseh strasti... S stisnjenimi pestmi, brezumnimi očmi in obrazom spačenim od notranjega viharja se je zaril med molčečo množico, ki je stregla na sleherni gib in na vsako besedo vojvode Guiskega, svojega malikovanega junaka.

Tedajci pa je začutil, kako ga je nekdo prijel za komolec. Naglo se je ozrl.

»Vitez de Pardaillan!« je dejal z besno radostjo, »Blaž o pravem času prihajate!...«

»Bogme da! Če bi prišel trenutek kasneje, bi naredili neumnost!« je rekel Pardaillan. »Kam se vam mudi? Opsovat vojvodo Guiskega, sinu Davidovega, kakor ga imenujejo pariška zijala? Dober tek imate, vse kar je res... A na vsem svetu je bil samo eden tak, da se je mogel postaviti po robu deset tisoč meščanom, cepetajočim od mile nestrpnosti, da bi lokalno človeško kri... Ta edini je mrtev: bil je moj oče.«

S takim besedovanjem je izkrušal omamiti mladega moža, da bi ga laglje izvel iz gneče.

»Pardaillan!« je obupno zastokal vojvoda, »treba je, da govorim s tem človekom!«

»Ej, tako mi Pilata, življenje ni kar si bodi! Jaz vsaj se ne dam zadaviti, dokler ne najdem vrlega Maureverta in še nekaterih drugih tičev in jim ne zapišem na kožo, kaj mislim o njih... Pojdiva že, smrti vam božje!...«

»Idite, Pardaillan!« je zamrmral Karel, solzeč se od gneva. »Jaz pojdem do Guisa!«

Vitez ga je pogledal nežno kakor starejši brat mlajšega brata.

»Za vsako ceno?« je vprašal, držeč ga za roko.

»Sovražim ga, da še nikoli ne tako! Gorje njemu in vsakomur, ki ga najdem na svoji poti!«

»O, ljubezen, vir brezumnja in nesreče!« je vzdihnil vitez sam pri sebi. »Poizkusimo ga rešiti, siromaka!«

In glasno je dodal:

»Dobro, pojdiva, če ni drugače! Toda razgovor bo živahen, na mojo dušo! Besedo boš imel ti, moj vrli rapir!...«

Pardaillan se je vzpel na prste, vrgel nagel pogled po množici, ki ju je obdajala z vseh strani, potisnil si klobuk na uho in krenil naprej...

V nekaj trenutkih sta dospela do prve vrste in sta zagledala vojvodo Guiskega, ki je stal smrtnobled pred Crillonom ter buljil vanj s krvavimi očmi, bruhaje nerazumljive besede, ki so se izgubljale v divjem kričanju množice.

Kaj je bilo vzrok te opasne minute?

Crillon, hraber in zvest do smrti, je bil zvedel, da je Henrik III. pobegnil iz Pariza in je ostavil Mestni dvorec, kamor se je bil zaprl s tisoč možmi garde in dva tisoč Švicarji, da bi odrinil k svojemu kralju! Gardi je poveljeval on, Švicarji so imeli sami svojega polkovnika; toda ko se je vsa vojska, sestojeca največ iz ranjencev razvrstila v dvojne redove in prikorakala na Grévski trg, je stopil Crillon na čelu in je zaklical:

»Francoska in švicarska garda, naprej!...«

Ljudsko morje je vzklikovalo; rjovenje, kričanje, grožnje in psovke so se vzdignile z vseh strani; vmes so vikale ženske in so ženketale heheharde...

To je bil trenutek, ko je prihitel Guise, Mahnil je z roko in množica je utihnila kakor začarana. Krenil je naravnost proti Crillonu.

Stari poveljnik, čokat mož s sivimi brki, bulastim oklepom in okrvavljenim obrazom, je ustavil svojo četo in je z osorno kretnjo pozdravil vojvodo.

»Veseli me videti,« ga je pikro ogovoril Guise, »da se vrača Louis de Crillon s svojo gardo k Njegovemu Velicanstvu...«

»Uganite ste, gospod vojvoda,« je bojevito odvrnil Crillon, »Teda! ste namenjeni v Louvre?«

Crillon se je zagrohotal:

»Kralja ni več v Parizu, gospod vojvoda! Kdor hoče h kralju, nima v Louvru česa iskati. Garda ostavlja Pariz!...«

»Čuvajte se, kapetan!« je zarohnel Brazgotinec. »Neprevidno je bilo že to, da niste ostali v Mestnem dvorcu!«

»Samo eno želim zvedeti,« ga je srdito prekinil Crillon, »ali je pot prosta?«

»Prosta je za dobre vernike,« je izbruhnil Guise. »In kralj!...«

»Živel kralj!« je zakričal Crillon. »Čuvajte se, visokost, čuvajte se izdajstva! Oba nosiva red Svetega Duha; ko sva ga sprejela, sva oba prisegla zvestobo kralju, našemu velikemu mojstru. Jaz ostanim svoji prisegi zvest, pa da moram korakati preko trebuha vse vaše Svete lige! In vi, gospod vojvoda? Kaj ste storili s prisego?«

Človeško valovje na Grévskem trgu je spet zabučalo.

»Hozana sinu Davidovemu!...«

»Smrt Herodu!...« Heroda so imenovali kralja.

»V vodo vso gardo! V vodo Crillona!«

Bled kakor zid je Guise razdajal svoji okolici nagla povelja. Že so hiteji plemiči na vse kraje mesta, koder so stale ligarske čete...

Crillon je dvignil meč... Toda švicarski polkovnik, ki je dotlej stal za njegovim hrbtom, je naglo stopil pred vojvodo in rekel na glas:

»Ne jaz ne moji Švicarji ne pojdemo iz Pariza!«

»Polkovnik,« je zavpil Crillon, »na svoje mesto!... Če ne, tako mi krvi Kriščeve, je eden naju dveh odveč na svetu!«

»Visokost,« je rekel polkovnik, ne meneč se za te besede, »predam se Ligi!... Švicarji! Stonite iz vrst!...«

Tedajci pa, še preden so Švicarji utegnili izvršiti povelje, se je razlegel preko trga zvok mladosten glas:

»Izdajalec, ki se predaja izdajalcu!...«

Elegantna precizna ura

za zmerno ceno se dobiva po vseh boljših trgovinah z urami

Obvarujte se zlih posledic mraza vlage, prahu s tem, da rabite pastilje

Valda

Naprodaj v vseh lekarnah in drogerijah
Zahtevajte jih v skaticah z natisom imena Valda

Koruzno in pšenično moko

najbolje kvalitete in najcene e nudi
Posavski umetni mlin
Sisak.

Volna

apartnih barv

za pull-overje, žemperje in obleke Došta
tudi posebna volna »Lucero« za čepice
IONI JAGER, Dvorni trg 1, LJUBLJANA

Stresna lepenka

Zinko-Ruber lepenka, lesni cement

dobavlja akoi vsak množini najceneje
tel. int. 12 Jos. R. Puh tel. int. 12
Ljubljana Gradaška ulica 22.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubjen dobi soprog oče, gospod

Anton Bočkaj

brivski mojster

ponedeljek 15. t. m. previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal
Pogreb na običajni pokopališču bo v torek, dne 16. novembra 1926 ob 4 popoldne iz mrva-nice d. z. bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, 16. novembra 1926.

~tuji ostali

Brivska z druga v Ljubljani

javi vsem članom zadruge, da je njen dolgoletni zvesti član, gospod

Anton Bočkaj

brivski mojster

dne 15. novembra 1926 preminul.
Pogreb se bo vršil dne 16. t. m. ob 4. pop. iz deželne bolnice.

Tovarišu ohranimo trajen spomin.

V Ljubljani, 15. novembra 1926.

Načelstvo.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

DRAŽBENI OKLIC.

Na prošnjo lastnikov se vrši vled sklepa okrajnega sodišča Tržič z dne 28. okt. 1926 Nc 541/26 **prostovoljna javna dražba** tovarniškega poslopja št. 236 v Tržiču s ca. 20 izde. lanini konjskimi silami kot pritkino vl št. 346 k. o. Tržič

dne 18. nov. 1926, ob 15. uri

v notarski pisarni v Tržiču 215.

Izključna cena znaša 150.000 Din. Vadij znaša 15.000 Din.

Celo skupilo se mora plačati v 10 dneh po dražbi v roke sodnega komisarja oz okr. sodišča Tržič.

Dražbene pogoje se more vpogledati pri notarju Janku Svetliču v Tržiču.

Tržič, 8. novembra 1926.

Janko Svetlič,

notar kot sodni komisar.

Zdrava in krepka deca so materina sreča!

Prosti zrak, svetloba, skropilna telesne čistote ob strogi higijeni v hrani, so bitni pogoji za dobro zdravje in za čvrstost vaše dece

Izbrano hrano, k temu reditna bogato na vitaminih, losorju, a v najmanjšem obsegu nudi Vam

OVOMALTINE

ako se uporablja v hrani dieteta že od odstavljenja od prsi, ona daie dečjemu organizmu vse sestavine, potrebne za razvoj. OVOMALTINE je močno pomagalo za čas kritične dobe rasteinja, v kratkem času izboljšati splošno stanje nežne, rahlične in bolehnne dece.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni: 218

100 gr 18-50 Din, 250 gr 36-25 Din, 500 gr 63-25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na ta list. od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dietetnih preparatov ZAGREB Jurjevska ul. 37

CLANICA PARISKE VELIKE OPERE,

Marthe Chenal, dalje Vera Sergine, članica Pariškega teatra, Mistinguett, plesalka v Pariškem casinu, in druge najlepše žene Pariza, katerih slike bomo objavili, izjavljajo:

Najboljša izmed vseh krem za polepšanje je krema od

Neige Des Cevennes.

POIZKUSAJTE NAŠE SPECIALITE, kakor:

Creme »Neige des Cevennes«, Citroniege (posebnost za roke), Gold Cream, Poudre de Riz Bouquet, Ruž za ustnice in lice v tekočini in palčici, ki se ne razmaže, Matineige, tekoča krema in puder za večer, Mousse de Concombre (kumarčna pena), ki odstranjuje pege, mozolje in Vas olepša, Lait de Concombre (kumarčno mleko) za vzdrževanje lepote, Shampooing za lase, Dentinodol pasta za zobe, ki odstranjuje zobni kamen, Milo Neige in Citroneige, Diamant, posebna specialiteta za svetljenje nohtov (nenadomestljiv), Sol kopalna, Parfemi, Lotioni i. t. d.

Vse navedene produkte dobite v vseh drogerijah, parfumerijah in lekarnah, kjer jih pa še ni, pa razpošilja glavno zastopstvo BRANCOSKI MAGAZIN, OSJEK, I.

Tvornica »NEIGE DES CEVENNES«, Paris 12, Rue Calmels. Trgovci! Pišite našemu zastopniku ROK ARHAR, LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 27, da Vas obišče in predloži vzorce 11852

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti našega predragega in nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Ivana Pircherja

ekonoma in posestnika pri Sv. Lenartu

izrekam tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najprisičnejšo zahvalo.

Posrebej se zahvaljujem prečastiti duhovščini, osobito g. župniku Iv. Pajterju za spremstvo pri pogrebu, njemu in g. šolskemu upravitelju J. Velnarju za poslovljene besede na grobu, pevskemu zboru, darovalcem vencev in cvetja in vsem pokojnikovim prijateljem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Najprisičnejša zahvala!

Sv. Lenart, dne 9. novembra 1926.

Ivanka Pircher z otroci.

11917